

Mostno novica.

Prihodnji teden se zopet odpre redna večerna šola za pridobitev ameriških državljanjskih papirjev.

—V petek, 10. septembra se zopet odpre večerna šola za Slovence, ki želijo postati ameriški državljani. Šola stoji pod pokroviteljstvom Slovenskega Političnega Kluba, in bo imela redno poduk v začetku vsake petek ob 8. uri zvečer v Grdinovi dvorani. Če pa številni učencev medtem naraste, se bo začelo podučevati dvakrat na teden. Iz zapisnikov na county sodniji in na pošti se da posnemati, da je kakih 850 Slovencev v Clevelandu, ki imajo prve papirje in ki lahko take prošnje za drug papir. Vse te se bo skušalo pridobiti v šoli, da se izuče in postanejo ameriški državljani. Po vojni v Evropi skoro ne bo možno živeti. Vse opustošeno, lačno, razbito in s silnimi davki zatirano, tak položaj bo le malokoga vabil, pač pa bodejo rojaki, ki imajo sedaj svoje žene v stari domovini, pisali po nje in se tu naselili. Vsak kdor ima namen tu ostati, naj postane državljan. V večerni šoli se bodejo dajala vsa pojasnila zastonj, pisale se bodejo prošnje, naučilo se bo rojake vsega, kar je treba vedeti, in skrbelo se bo, da bodejo sodnije tudi zvečer odprte v korist onim, ki po dnevu delajo. Petek, 10. sept. je torej dan, ko se začne večerna šola.

—V četrtek, 9. sept. ob 8. uri zvečer priredi clevelandska podružnica Slovenske Lige narodno zborovanje, pri katerem govori znani govornik in propagator Slov. Lige, g. Rud. A. Trošt. Zborovanje se vrši v Grdinovi dvorani. Vstop je dovoljen vsem, katere zanima bodočnost naroda, prijateljem Lige in podpornikom. Narodu je treba pojasniti marsikako stvar glede Lige, in nihče ni tega bolj zmožen kot g. Rud. Trošt, ki je imel že po tolikih slovenskih naselbinah ognjevitte govore o Ligi ter pridobil na stotine članov.

—V nedeljo, 12. sept. se vrši koncert bratov Trošt v Birkovi dvorani. O koncertu podrobneje prihodnjic.

—Umrli je v lorainski bolnišnici Antop Germek, star 26 let. Bil je član dr. sv. Alojzija, JS KJ, ki mu je priredilo dostojen pogreb. Počivaj v miru!

—Opozarjamo Slovence na izlet "Jugoslovanskega Sokola", ki priredi v nedeljo 5. sept. javno telovadbo na L. Recharjevih prostorih. To je prvi javni nastop tega mladega Sokola. Izurjeni telovadci bodejo pokazali nekaj popolnoma novega v telovadbi. Rojakom priporočamo, da se udeležijo.

—Radi praznika "Labor day", v ponedeljek, 5. sept. izide prihodnja številka našega lista šele v torek, ob 9. uri zjutraj.

—Ko se je Mrs. Rozi Husar, 19 let stara, 2835 Lorain ave. stanujoča, v torek ponoči prebudila, da pogleda po svojem otroku, je prišel pri oknu streš v sobo in jo zadel v koleno. Strel je bil namenjen ženski v sosednji sobi, ki živi ločeno od svojega moža. Napadalec so prijeli.

—Mrs. Helena Petrick, 28 let stara, stanujoča na 2567 Olga ave. je nesla v torek opoldne kosilo svojemu možu, ki je zaposlen na W. 3rd St. pri River Furnace Co. Predno je dospela do tovarne, je morala preko železniškega tira, ki je bil zabarikadiran on nekega tovarnega vlaka B. & O. železnice. Čakala je precej dolgo, da se

je že oglasila tovarniška piščalka. Bil je zadnji čas, da dobi mož kosilo. Prine torej svojega 4 letnega sinčka Georga, ki jo je spremljal, za roke in zleze z njim pod voz na drugo stran. 5 letni sin Frank pa je počakal na drugi strani, ker se je bal iti pod voz. To ga je rešilo. V trenutku, ko je bila mati z otrokom pod vozom, se je je vlak premaknil, in kolesa so mater in otroka na drobne koščke strgala. 5 letni Frank je videl mater pod kolesi in je tekel k stražniku, ki je dal vlak ustaviti.

—Na farmi C. Cowana v Bedford, je eksplodiral stroj, ki je mlatil žito. Eksplozija je vrgla 54 letnega delavca Leslie 150 čevljev visoko v zrak, in je bil na mestu mrtev. Trije drugi so dobili smrtne poškodbe, eden je bil umrl. Počeg teh nesreč se jih je v torek pripetilo še 72 drugih.

—Nekateri clevelandski trgovci in uradniki so mnenja, da se morajo izuriti v orožju, da so pripravljeni "za vsak slučaj." Nad 200 teh ljudi se je zbralo v taborišču v Chagrin Falls, kjer bodejo sedaj imeli svoje "regruten-abrihtunge", za slečanje, če Nemci napadejo Cleveland. Zvezna vlada jim je poslala poročnika James McIlroy, da jih bo učil vojne umetnosti. Bridke sablje in strašne puške pa bo posodila državna milica. Torej na boj!

—The White Sewing Co. bo na vogalu E. 79th St. in St. Clair ave. napravila novo upravno poslopje, ki bo veljalo \$90.000.

—"Zvon Svobode" pride meseca novembra tudi v Cleveland, ko se bo vračal iz razstave v San Francisco. To je prvi zvon, s katerim so v Philadelphiji leta 1776 zvonili, ko je bila proglašena ameriška neodvisnost.

—Bolj važno je letos, da volite pri volitvah dne 2. nov. kot če delate isti dan za svoje pravice. Pazite, da bodele registrirani.

Na francoskem bojišču.
Pariz, 2. sept. Ze cel teden sipljejo francoski topovi neprestano svoj ogenj v nemške strelne järke. Sodi se, da Francozi ne kvarijo tega streljiva le raditvega, da poškodujejo nemške strelne järke, pač pa ker se Francozi pripravljajo na splošno ofenzivo proti Nemcem.

Rusko uradno poročilo.
Petrograd, 2. sept. Na desnem bregu reke Vilice nadaljujemo z napadi proti Nemcem. Med reko Vilico in Nemmen pa je sovražnik osvojil mesto Oranije. Na desnem bregu reke Maracanke, je bil eden naših polkov obkrojen od sovražnika, toda se je kmalu presekalo skozi in pri tem uničil en nemški bataljon. V smeri proti Lutsu in v Galiciji zadržujemo sovražnika, dočim se umikamo na manj izpostavljeno fronto. Tu smo ujeli 7000 Avstrijev in 100 častnikov.

Laško uradno poročilo.
Rim, 2. sept. Tekom noči 31. avg. je sovražnik s teškim artiljerijskim ognjem bombardiral Bombon, toda našim postojankam ni škodoval. Na Kraški planoti so Avstriji dvakrat napadli, toda so bili vselej odbiti.

Avstrijsko poročilo.
Dunaj, 2. sept. Trdnjava Lutska je padla v avstrijske roke. 59. polk je pregnal Ruse iz kolodvora, nakar je avstrijska armada zasedla mesto. Blizu Baly-Kamien, v severni Galiciji, je armada generala Ermoča prodrla skozi rusko fronto nad dvajset kilometrov na široko. Armada generala Bothmerja je včeraj zasedla Zborov. Severno od Buczsa smo odbili hud ruski napad. Avstrijske čete so od maja meseca ujele 2.100 častnikov in 642.000 mož, 394 tolov in 1275 strojnih pušk.

General Orozco ubit

Teksanski ranžerji s pomočjo vojakov Zjed. držav so ustrelili glavnega meksikanskega ustaša.

Sierra Blanca, Tex., 1. sept. Teksanski farmarji in vojaki Zjed. držav so se sprijeli večeraj z oddelkom meksikanskih maroderjev, katere je vodil znani meksikanski general Orozco. Tekom praeke, je bil Orozco ubit. Sedaj se hoje, da bodejo Meksikanci izvajali posledice in hoteli maščevati smrt svojega generala. Poslali so po večji vojaški oddelek, da pride na pomoč. General Orozco je nameraval zbrati okoli sebe večjo vojaško silo in udreti v Teksas, da bi to državo priklonil Meksiki.

Honolulu, T. H., 1. sept. Ameriški podmorski čoln F-4, ki se je pogreznil v morje junija meseca, je sedaj dvignjen na površje. 21. trupel je v submarinu, katerih se pa ne more več spoznati. Tri dni bo vzel, da spravijo trupla iz submarina.

New York, 1. sept. Vrednost angleškega šterlinga je padla na \$4.51½, za 31 centov ceneje, kot pred vojno. Angleži hitijo pošiljati v Zjed. države zlato, da ohranijo svoj kredit.

Johnstown, Pa., 1. sept. V Ordena premogovnikov, ki je zahteval devetnajst žrtve. Nekaj premogarjev je še v bolnišnicah, in zdravniki nimajo upanja, da bi okrevali. Med ponesrečenimi mora biti tudi kaj Slovencev, kot je sklepiti iz imen: Jurij Pescic, Frank Comalic.

Providence, R. I., 1. sept. Dr. Mohr, jako znan zdravnik v tem kraju in v Newport, se je sinoči peljal s svojo dekle Miss Burger v Newport v avtomobilu. Spotoma je sofer ustavil avtomobil z izgovorom, da avtomobil ne deluje prav. Medtem pa je privozil mimo drug avtomobil, iz katerega so bili oddani štirje strelji na dr. Mohra in njegovo služkinjo. Dr. Mohr je bil takoj mrtev, Miss Burger pa nevarno ranjena. Miss Burger je bila ljubica zdravnika, odkar zdravnik ni več živel s svojo ženo. Na stotine detektivov in policajev išče sled za morilecem.

Columbus, O., 1. sept. Guverner Willis ima namen, da odpove vsem demokratičnim uradnikom države Ohio službo. Nadomestiti jih hoče z republikanci. Zveza uradnikov se je pritožila na sodnije, in 2000 uslužbencev čaka konca obravnave.

Poročila iz Dardanel.

Sir Ian Hamilton, vrhovni poveljnik v Dardanelah poroča, da so Angleži v hudih bojih severne pokrajine pridobili taktično pozicijo, ki kontrolira Biyuk in Anafrat doline. Na vzhodu kot na severu so Angleži pridobili precej ozemlja. Turške zgube so velike.

Listnica uredništva.

Zadnje čase smo zopet dobili nekaj žaljivih pisem od strani "kaprollov", ki so mnenja, da se bomo mi radi kakih cesarjev od milosti božje spreminili svoje mnenje. Tem kaprolom bi priporočali, da postanejo ameriški državljani, ker na način pridejo na edino pot, po kateri dospajo do pameti, katero jim je Avstrija zmešala do skrajnosti. Nekaj pisem teh kaprollov smo izročili pošti Zjed. držav, ker so bila tako surova in umazana, da jih je mogel pisati le kak blazen, č. kr. "regrut".

Nemci se udajo Amerikancem.

Nemška vlada je sprejela vse Wilsonove predloge

Nemci so svečano obljubili, da ne bodejo več torpedirali potniških parnikov, ne da bi ladijo poprej svarili in storili vse, da se ohrani človeško življenje. Zmaga ameriške politike nad Nemci. Rusi na jugu in centru se umikajo, toda na severu se držijo in so prešli v ofenzivo. Trdnjava Lutska je padla. Na francoskem, laškem in turškem bojišču ni nobenih sprememb.

Nemške obljube Ameriki.

Washington, 1. sept. Nemci so sprejeli vse ameriške predloge, katere je zahteval predsednik Wilson od Nemčije. Grof Bernstorff, nemški poslanik v Washingtonu, je danes pisмено in ustmeno zatrdil pred ameriškim državnim tajnikom, da Nemci ne bo več potapljal potniških parnikov, ne da bi jih prejšarila. Predsednik Wilson je izrazil svoje zadovoljstvo radi tega koraka nemške vlade, in se je izjavil, da je Nemčija v resnici sprejela vse, kar je Wilson zahteval od nje. S tem je tudi ponehal nemška vojna med Nemčijo in Ameriko, kajti dokler Nemci ne bo napadala potniških parnikov in torpedirala ladije, ki prevažajo nevtralne potnike, dotedaj se Zjed. države ne bodejo učitale v zadeve Nemčije.

Zadeva z Arabicom še ni rešena.

Izjava, katero je podal nemški poslanik v imenu nemške vlade, se pa tiče samo potopljene parnika Lusitania. Poslanik je izrecno izjavil, da je nemška vlada sklenila premeniti način submarinskega boja, da ne bo napadala potniških parnikov, ki prevažajo nevtralne potnike, dotedaj se Zjed. države ne bodejo učitale v zadeve Nemčije.

Vzhodni Galiciji.

Petrograd, 1. sept. Boji, ki se vršijo v vzhodni Galiciji ob reki Stripa, so se končali za Ruse z ugodnim uspehom. Rusko uradno poročilo naznanja, da so Rusi odbili avstrijski napad, začeli z ofenzivo in poglani sovražnika nazaj. Avstrijsci so izgubili 3000 ujetnikov, 30 topov in 34 strojnih pušk.

Milijon mož pred Rigo.

London, 1. sept. Nemški general Hindenburg je dobil en milijon vojakov, da upiči rusko armado, ki mu nasprotuje in zajedno zasede Rigo. Vrhovni poveljnik nemškim četam v teh krajih je general Bessler, ki je vodil nemške čete pred Antwerpom in Novo Georgiji.

Nemci bodejo morali plačati.

Washington, 1. sept. Sedaj ko se je Nemčija udala in prične, da ni ravna prav, ko je torpedirala parnike z nevtralnimi potniki in povzročila smrt na tisoč otrok, žensk in drugih oseb, pride na vrsto vprašanje odškodnine. Tajnik Lansing bo pripravila noto za Nemčijo glede odškodnine vseh Amerikancev, ki so zgubili svoje življenje pri submarinskem boju. Nemčija je že namignila, da je pripravljena plačati odškodnino.

Japonci proti Turkom?

Pariz, 1. sept. Japonski poslanik v Rimu, baron Hajashi, se je izjavil, da ni izključeno, da bo Japonska poslala svoje vojake v Dardanele, da pomagajo zaveznikom uničiti turško moč. Poslanik se je izjavil: O podrobnosti seveda ne morem govoriti. Toda Japonska je vezana na svoje zaveznike, katerim mora pomagati. Nekega dne se bo svet udil, ko bo videli, koliko je Japonska pomagala Angležem in drugim zaveznikom. Naši najbližnji sosedbi so Rusi, za katere moramo najprej skrbeti. Tudi mi se ne podamo, dokler ne zmaga zavezniška stvar.

Položaj okoli Rige.

London, 1. sept. Iz Berlinu se poroča, da so Nemci neposredno pred Friderichstad, in da pričakujejo Nemci, da pade ta ruska postojanka v nekaj urah v nemške roke. Če se to zgodi, tedaj imajo Nemci prost

prehod preko reke Svine, kar pomeni, da Nemci obkrožijo Rigo, iz katere se morajo Rusi umakniti ali biti zajeti in s tem pade tudi Vilna.

Ruski odpor pri Rigi.

London, 1. sept. Rusi so razvili pred Rigo svoje skrajne moči in so imeli tudi velikanske žrtve v očigled neprerastnega streljanja Nemcev. Ruskim četam v tej okoličici poveljuje general Ruzckij, ki je namenjen za obrambo Petrograda, v slučaju, da pridejo Nemci tako daleč. Nemci so bili začasno ustavljeni ob reki Dvini, ker so Rusi na onem mestu dobili močno ojačanja, toda odkar je padlo Kovno, je začel nemški general Buelow z novo ofenzivo proti Rusom. Riga je sedaj skoro izolirana, in če ne pošljejo Rusi močna ojačanja proti armadi generala Hindenburga, ki je precej izpostavljen ruskim napadom, preide to važno rusko pristanišče v nemške roke.

Turško poročilo.

Berlin, 1. sept. Iz Carigrada se poroča, da so Angleži zadnji ponedeljek in torek napadli s 100.000 možmi turške pozicije na Dardanelah, toda so bili odbiti s hudimi izgubami. Turško poročilo trdi, da je padlo v dveh dneh 50.000 Angležev, med njimi 600 častnikov. Neka kavalerijska divizija je bila baje razsekana na drobne koše, pravijo Turki.

Štrajk na Angleškem ponehal.

London, 1. sept. Premogarski štrajk, ki se je pričel pred tremi dnevi, se je končal. Delavci so sklenili podvreči se pogojem vlade. Uradniki unije so poklicali delavce nazaj na delo.

Laško uradno poročilo.

Rim, 1. sept. Na gorski planjavi Arsiere, so laške čete napadle avstrijske čete pri Montemarion, odkoder so se morali Avstrijski umakniti. Dasi so Avstrijski streljali s teškim topovi proti italijanskim pozicijam, pa so Italijani obdržali vse zavzete strelne järke. V bližini Plave in Gorice, so laški ostrostrelci prisilili k molku avstrijske strojne puške, ki so nadlegovale laške inženirje pri utrjevanju laških strelnih jarkov. Na kraški planoti so Italijani poglani avstrijske čete iz več strelnih jarkov.

Nemški bluf.

Berlin, 1. sept. Nemško uradno poročilo prinaša danes številke ujetih in ubitih ruskih vojakov. Glasom tega poročila so nemške armade od 3. maja letos, ujele 1.100.000 Rusov, dočim je bilo 300.000 ubitih v raznih bitkah.

Potopljeni submarin.

London, 1. sept. Nemški submarin, ki je torpediral parnik Arabic, pri katerem je utonilo kakih 40 ljudi, je potopljen. Nemško uradno poročilo pravi, da se submarin še dosedaj ni oglašil, dasi je pretekla urad

namerava udariti proti Kijevu, mestu s 320.000 prebivalci. Od tu do Odese ni daleč. Nemci pošiljajo lahko iz Odese turkom pomoč.

Avstrija napove vojno Rumuniji?

London, 1. sept. Exchange Telegraph Co. naznanja: Vsi dogovori med Avstrijo in Nemčijo ter Rumunijo niso imeli nobenega uspeha. Avstrija napove vojno Rumuniji. Pričakuje se, da padejo prve krogelje prej, predno se vojska v resnici napove. Avstrija kot Rumunija zbirati velike čete ob mejah.

Panika v Carigradu.

Neki angleški submarin se je iz Dardanel splazil preko Marmarskega morja in Bosporske morske ožine prav v Carigrad, kjer je oddal več strelcev na most pri Galati. Most se je deloma podrl. Prebivalstvo v Carigradu je bilo silno prestrašeno, radi predrznega angleškega napada. Turška armada v Dardanelah se skoro ne more držati dalj kot do Božiča. Turki so nujno prosili Nemčijo za 300.000 pušk, toda Nemčija tega orožja ne more poslati v Turčijo.

Turško poročilo.

Berlin, 1. sept. Iz Carigrada se poroča, da so Angleži zadnji ponedeljek in torek napadli s 100.000 možmi turške pozicije na Dardanelah, toda so bili odbiti s hudimi izgubami. Turško poročilo trdi, da je padlo v dveh dneh 50.000 Angležev, med njimi 600 častnikov. Neka kavalerijska divizija je bila baje razsekana na drobne koše, pravijo Turki.

Štrajk na Angleškem ponehal.

London, 1. sept. Premogarski štrajk, ki se je pričel pred tremi dnevi, se je končal. Delavci so sklenili podvreči se pogojem vlade. Uradniki unije so poklicali delavce nazaj na delo.

Laško uradno poročilo.

Rim, 1. sept. Na gorski planjavi Arsiere, so laške čete napadle avstrijske čete pri Montemarion, odkoder so se morali Avstrijski umakniti. Dasi so Avstrijski streljali s teškim topovi proti italijanskim pozicijam, pa so Italijani obdržali vse zavzete strelne järke. V bližini Plave in Gorice, so laški ostrostrelci prisilili k molku avstrijske strojne puške, ki so nadlegovale laške inženirje pri utrjevanju laških strelnih jarkov. Na kraški planoti so Italijani poglani avstrijske čete iz več strelnih jarkov.

Nemški bluf.

Berlin, 1. sept. Nemško uradno poročilo prinaša danes številke ujetih in ubitih ruskih vojakov. Glasom tega poročila so nemške armade od 3. maja letos, ujele 1.100.000 Rusov, dočim je bilo 300.000 ubitih v raznih bitkah.

Potopljeni submarin.

London, 1. sept. Nemški submarin, ki je torpediral parnik Arabic, pri katerem je utonilo kakih 40 ljudi, je potopljen. Nemško uradno poročilo pravi, da se submarin še dosedaj ni oglašil, dasi je pretekla urad

na določa. Angleži trdijo, da je potopila submarin neka patrolna ladija. Glasom angleških poročil se je Angležem dosedaj posrečilo uničiti 4 nemških submarinov.

Zadnje nemške moči.

Kopenhagen, 1. sept. The "Folkeblad", ki prinaša izvrstna poročila iz Nemčije, piše včeraj: V nemškem državnem zboru je bil hud prepir radi nadaljnjega moštva za nemško armado. Konečno je bil sprejet predlog, da se pokliče pod zastave vse moške stare do 55 let, vse one, ki so bili pri prejšnjih naborih spoznani za nesposobne, in celo one moške, ki so bili proglašeni popolnoma nesposobni za nemško črno vojsko. Enake odredbe bodejo povzročili tudi v Avstriji, ker obe zaveznici morate napeti zadnje sile, da se ohranite na površju.

Lutska padla.

London, 2. sept. Ruska trdnjava Lutska je padla, kakor se je včeraj na Dunaju uradno poročilo. Trdnjava Lutska leži v provinci Volhinija, 60 milj. vzhodno od Bug reke. Lutska je šteje kakih 20.000 prebivalcev. To je deseta trdnjava, ki je padla tekom enega meseca. Padec trdnjave Lutska pomenja, da se bodejo morali Rusi umakniti iz onega dela Galicije, katerega imajo še vedno zasedene.

Rusi na severu se držijo.

V centru se vrše hudi boji, in Nemci imajo manjše uspehe. Na severu pa dosedaj Rusi krepko držijo vse svoje postojanke. Prepričani so Nemcem, da ne prekorajajo Dvino pri Friderichstadu, kjer se vrši bitka že več dni. Rusi so tu popolnoma ustavili nemško ofenzivo, in tudi med Vilno in Kovnom Nemci ne morejo naprejš, kljub temu da so se Nemci približali zunanji fortort trdnjave Grodno. In ravno to je velike važnosti za Ruse. Če Nemci tekom dveh tednov ne bodejo napredovali v okolici Rige, se začne potem jesenski čas in z njimi pride ogromno deževje v onih krajih, katerega so Rusi vajeni, in takoj za deževjem strašna zima. Dosedaj so Nemci napeli vse sile, da dosežejo ta svoj cilj in zavzamejo Rigo in Vilno, toda zdi se da so dobili Rusi tu ogromna ojačanja, da zadržijo sovražnika vsaj do deževja.

Avstrijske in Nemške zgube.

Dočim znašajo ruske zgube tekom zadnjih štirih mesecev nad en milijon vojakov, kakor trdijo Nemci, so pa tudi Nemci in Avstrijski sino trpeli, kajti Rusi se niso nikjer zmanumikali, ampak so vselej napadali, dokler se je dalo. Sodi se, da so Nemci zgubili v zadnjih štirih mesecih 600.000 mož ujetih, ranjenih in ubitih. Avstrijski pa nad 400.000 mož. Nemski in avstrijska armada proti Rusom šteje še vedno nad dva milijona mož, in sicer je kakih 300.000 nemških vojakov okoli Rige, nad en milijon v centru armade in do 800.000 v Galiciji.

"MRTVAŠKA ROKA"

Roman.

NADALJEVANJE IN KONEC ROMANA "GROF MONTE CRISTO".

SPISAL DUMAS — LE PRINCE.

Grof se poslovi od obeh dekle, globoko ganjen radi trpljenja Evgenije. Sklenil je, da povzroči vse, da vrne Evgeniji nekdanjo svežost in moč. Da pa to doseže, mora spoznati vzrok njene žalosti in bolešti.

Zadevo z Luigi Vampom je prepustil času, njegova prva naloga je bila sedaj pomagati Evgeniji. Čez nekaj dni se mu posreči, da pregovori Luizo in Evgenijo, da obišče Haydee. Dame so bile jako prijazne ena z drugo, in grof Monte Cristo se je čutil kakor v domačem krogu, ko so kramljale s seboj.

Toda grof Monte Cristo je kmalu opazil, da se pojavlja na čistem obzorju njegovega življenja temen, skrivnostni oblak, ne da bi imel moč ga odvrniti.

Že nekaj dni se je branila Haydee, pod pretvezo, da je bolna, osebno sprejemati Evgenijo in Luizo, in čimbolj se je grof zanimal za obe gospodični, tem večja je bila bolest Haydee. Dasi je bila Haydee odgojena po evropskem načinu, pa je vendar ohranila v sebi oni orientalski ogenj, ki je lasten orientalskim ženam. Večkrat je že ljubosumno pogledala grofa, kadar je ob strani gospodične Evgenije kramljali in se šalili. Zdelo se je, da se grof pogovarja o jako važnih stvareh, o katerih Haydee ni ničesar vedela.

Nekega večera, ko je bila Evgenija veliko bolj obtožna kot sicer, je hotel grof na vsak način zvedeti vzrok te pobitosti, in ji radežito reče:

"Hčerka moja, v vaši starosti še ne smete obupati nad življenjem: Na kakšni bolesti boleha vaša duša? Lepi ste, mladi ste, in v sebi imate talent, katerega ves svet spoštuje, ker je priznan kot umetnost zakaj se torej umikate sijajnemu svetu, ki leži pred vami na kolenih in vas občuduje?"

"Vaše besede, gospod grof, so kakor vedno gotovo prišle iz najbolj odkritosrčnega srca, in izrekam vam prisočno zahvalo — toda svet, o katerem govorite, kaj naj mi nudi ta svet, da odtehta kesanje, ljubezen, bolečine, katere sem občutila?" In z bolestnim pogledom se ozre Evgenija proti nebu.

"Pogum! Danes govorite nekoliko bolj razločno, hčerka moja," odvrne grof. "Vi govorite o kesanju, o ljubezni, o bolešti, tri besede, ki imajo seveda velik vpliv na naše življenje."

"Da, da, gospod grof, spoštujte, če morete, neizrečeno bolest, ki duši moje srce — in potem me obtožite!" reče Evgenija, ko povesi čelo in si posuši solzo.

"Nasprotno, gospodična, prekovati vam moram bodočnost ki bo polna sreče in veselja."

"Ah, ne, nikakor ne," reče Evgenija z vzdihom. "Za mene je vse končano."

"Čujte!" reče grof s sladkim nasmehom. "Ali priznate, da sem jaz za sebe popolnoma srečen? — Imam soprogo, ki me ljubi, katero obželim, soprogo, katere ljubinkovanje je za mene največja radost na svetu. Imam otroka, iz katerega ne dolžnih usten neprestano čujem klicati svoje ime — No torej, tekom časa, ki je znašal petnajst let, petnajst dolgih let obupa in samote — čujte me dobro, otrok, sem jaz ravno tako reknel kot vi: Za mene je vse končano! — Tedaj sem bil toliko star kot vi, in kakor vi sem tudi jaz obračal oči od prihodnosti, tako da bi skoro zaspal v večnem spanju. Toda v sebi sem imel glas, ki mi je klical: Veruj in upaj! Da, da, verovati in upati, to je vsa človeška

modrost."

"Toda mogoče je, da so položaji popolnoma različni," reče Evgenija.

"Bil sem zaprt med zidovjem stolpa, katerega so od vseh strani obdajali morški valovi. Temna ječa je bilo moje edino stanovanje. — Oče, prijatelji, ljubica, kje so bili? Temna noč me je zavedno ločila od njih. Moji najdražji upi so zginili. Toda imel sem vero na boljše bodočnost, in v tej veri sem prenašal smrtno muko in zagledal sem svet, srečo, skozi zidovje moje ječe."

Evgenija se za trenutek pomislila.

"Gospod grof," reče "vi ste mož, jaz sem pa deklica. Naša čustva so silno različna. — Vi — vi ste lahko smatrali svojo srečo na tem svetu zgubljeno zavedno, toda na razvalinah ste se lahko upali na bodočnost. — Jaz pa — jaz moram zginiti s tega sveta, kajti od sedaj je svet meni le še pekel. Ah, gospod grof, nikdar ne bi mogli misliti, da je z glavo vaše ljubice zgnila od vas vsa vaša bodočnost."

"Evgenija!" zakliče grof, kateremu se je radi poslednjih besed nekaj zjasnilo, "ah, govorite, kajti čas minjega! — Neskončna je moč Boga. Govorite!"

"Ne morem," mrmra Evgenija, "ne morem. Bolest in sramota me dušita."

Po teh besedah se Evgenija upre ob balkon, in njen pogled je ugaševal kot zvezda v jutranji zarji.

Mesec je razsvetlil okolico. Dve gondoli tiho smuknete mimo palače, toda kmalu se ustavite, v enem čolnu se dvigne postava, in nežen glas zadoni po vodi, spremljan od gitare. Toda bil je moški glas, ki je v slabi italijanski pel otožno pesem.

Glas umolkne, toda glasovi gitare se še vedno razlegajo po vodi.

Trenutek pozneje zapoje isti možki glas isto pesem, potem se pa dvigne v čolnu neka postava in zamaha z robcem proti balkonu, kjer sta stala grof in Evgenija.

Ko se grof skloni preko balkona, da bi razločneje slišal, kaj pojejo, začuti, da ga nekdo prime za roko. Obrne se in zagleda Haydee, ki je nosila otroka na rokah.

"Pokličite ga!" reče Haydee.

Grof se obrne in ji hoče odgovoriti, toda Haydee ga prekinje.

"Kakor hitro sem slišala pevca, sem vzela sina v naročje, ker sem začutila v sebi željo, da mi prerokujejo. Pokličite jih torej k nam — rada bi jih slišala."

"Ti želiš, Haydee, da govori jo resnico?"

"Gospodična Danglars!" reče Haydee, ko se obrne k Evgeniji, "ali ne bi radi poslušali te ljudi?"

Grof opazi z bolestnim začudenjem nekako silovitost, s katero je njegova žena govorila z Evgenijo, in da ne bi prišlo do neljubih dogodkov, da z robcem znamenje ljudem v gondoli, naj pridejo v palačo.

IV. POGLAVJE.

Cigani.

Mala družina grofa Monte Crista je bila zbrana v dvorani palače. Evgenija in Luiza sta bili navzoči.

Dvorana je bila prostorna, okrašena s starinskim pohištvom in olepčena z dragocnimi slikami. Sijajne slike, temno pohištvo, vse to je prispevalo k veličastnosti in skrivnosti predstoječega nastopa. Haydee drži otroka v naročju: Luiza in

Evgenija ste sedele poleg nje, grof pa se naslanja z roko na mramornato ploščo starinske pisalne mize.

Luč benečanske svetilke je bila zastrnjena z zelenim zastorom; globok molk vlada v dvorani.

Kmalu pa se pokaže na pragu cigan.

Bil je mlad mož, prijetne, vitke rasti, priprosta obleka, ki se je tesno oklepala trupa, je kazala eleganco španskega kostuma. Njegov odločen nastop, njegov živahen obraz, njegov skrovnosten pogled, vse to je vzbujalo pri ženskah polno zanimanje, pri moških pa negotove skrbi.

Monte Cristo obstoji, ne da bi se premaknil in komaj površno pogleda prihajajočega.

Haydee se pa smeje in pobožja svojega otroka.

"Dober večer, signor," reče cigan v slabi italijanski, ko se trudi, da podeli svojim besedam španski naglas.

"Ali je res," reče potem, "da ste me poklicali sem, da razodnem skrivnost vaših dogodkov, lepe dame? Da razkrijem, kaj je v vaši bodočnosti slabe ali dobre?"

"Začnite!" mrmra grof.

"Pri vas, signor, če dovolite?"

Grof se malenkostno zasmeje.

"Lepi moj kavalir," začne cigan, "vi imate trdnost genija; samo pogledam vas pa vidim, da ste enaki neustrašenemu čolnu na morju življenja! — V vaših potezah vidim neizbrisljive znake viharne preteklosti. Na obrazu vam berem čut silne strasti — to je popek, ki se ne more razviti v cvet."

"Vi zgublajte svoj čas s temi malenkostmi," reče grof nevoljno. "Pustite preteklost, ki je daleč za nami, in pečajte se s prihodnostjo, ker trdite, da ste enak Bogu, ki ve vse."

"Dajte mi roko," reče cigan.

"Tu je," odvrne grof s prezirljivim nasmehom.

Trenutek molka nastane. Cigan pogleda proti nebu, se obrne potem k Haydee in mrmra: "Uboga Haydee!"

Grof presenečeno pogleda, Haydee pa poljubi svojega otroka.

"Tu je glavna črta," nadaljuje cigan, ki ni spustil grofove roke.

"Naredite kratko!" zapove grof mračnega obraza.

"To je dovolj," odvrne cigan, ko pogleda navzgor in zopet navzdol.

"Govorite!"

"Ne smem!"

"Zakaj ne?"

"Nemogoče je."

"He, lep prerok ste!" reče Monte Cristo z zaničljivim nasmehom, kajti zadrego cigana je pripisoval njegovi nevednosti.

"Dobro torej, signor, da vam dokazem, da nisem slab prerok, hočem z vami skrivej govoriti."

"Rad; toda opozarjam vas, da ne bom dovolil, da mešate kake skrivnostne besede v vašo nespametno govorico."

"Bodemo videli," odvrne cigan, ko stopi z grofom v oddaljen kot dvorane.

"Signor," reče cigan sedaj, "ali ste mogoče kdaj videli puščave Afrike, kjer se ne dobi niti kaplje vode, da bi potolažila žejo? Ali ste opazili tam eno samo palmovo drevo, ki se dviga iz tal, kjer je vse zapuščeno in peščeno? Ali niste nikdar vprašali, zakaj drevo tam sameva?"

"Kaj hočete s tem?" vpraša grof.

"Signor, življenje je puščava, nevihta in suša pa nesreča, vi ste pa palmovo drevo."

"Hvala vam, moj izvrstni pre-

rok; toda kako mi garantirate, da so vaše besede resnične?"

"Teško vam je zadovoljiti, signor," odvrne cigan. "Jaz vas ne poznam, in neznani so mi dogodki iz vašega preteklega življenja, kljub temu pa vam lahko rečem, da vam preti posušena roka nekega nadnaravnega bitja."

"To je usoda nas vseh," odvrne grof prostodušno.

"Toda s to razliko, da bodele vi usodepolni cilj dosegli, ko vaša prsa že ne bodejo imela sapa, da samo enkrat vzdihnete, in ko v obeh ne bodele imele več solz ampak kri, s katero bodele jokali."

"Po teh besedah se grof nehoti strese in ko upre svoj vprašujoči pogled na obraz cigana, skuša na njegovem obrazu razrešiti uganjko, o kateri je prišel sumiti. Toda mirno stoji cigan pred njim, ne da bi z očesom trenil.

"Tu je otrok," reče zdajci Haydee, ko je cigan skončal svoj pogovor z grofom. "Prekujte se njemu."

"Naznanil mu bom prihodnost, signora, toda če kdo izmed navzočih želi poprej se vprašati, naj vpraša sedaj, kajti pri otroku bom končal, signora," reče cigan, ko obstoji pred Evgenijo. "Vaše zvezde morajo biti srečne, ali želite, da jih vprašam?"

"Me jako malo briga," mrmra Evgenija.

"O, govorite," zakliče Haydee. "To nas zabava. Govorite!"

"Dobro torej! Dajte mi svojo roko!"

Evgenija mu da roko, in dočim cigan skuša poteze na dlani, molčijo vsi.

"Vi ste imeli strastno ljubezen," reče cigan. "Ljubezen envrste, katero čutimo samo enkrat v našem življenju; vi ste postali žrtev te strastne ljubezni, ko ste plačali svoj davek na slavnih 'campi lugentes' svojo žrtev. — Daleč od vas vidim vašo mater, ki zamaš plaka za vami. — Pomanjkujete ji kruha. Vi ji bodele dali kruha, ko se bodele prepričali o tem, kaj je hči dolžna materi. Pripravite svojo žalno obleko, kajti pod mečem pravice bo padla glava moza, katerega ljubite."

Evgenija, ki je bila že silno vznemirjena, po teh besedah strašno zakriči.

"Nesrečnik," zakliče grof, ko stopi proti ciganu.

"Povedal sem resnico, signor," odvrne cigan ponižno, ko je videl, da je tudi Haydee postala nevoljna radi njega.

Medtem pa je Evgenija vstala vsa bleda in preplašena; Luiza jo prime za roko in jo hoče držati.

"Bežive, Luiza, bežive!" zakliče Evgenija vsa iz sebe. "Pečat preteklosti znači tega človeka."

"Ah, moja mati, moja ljuba mati!" zdičuje potem, "kako krivično sem storila, ko sem bežala od tebe. (Pojdimo, Luiza, pojdimo!)"

Po teh besedah se Evgenija strga prijateljici iz rok in beži preko dvorane. Luiza ji sledi.

Grof obstane poln začudenja in jeze sredi dvorane, Haydee pa stiska svojega otroka k sebi.

"No, gospod čarovnik," reče grof, ko vrže denarnico k nogam cigana, "tvoje opravilo je končano; pojdi!"

"Se ne," reče Haydee. "Manjka še prerokovanje za mojega sina."

"Kaj govoriš, Haydee? Ali ne vidiš, da je ta ničvrednik slepar, ki nas s svojim zlobnim prerokovanjem skuša prestrašiti?"

"O, spoznala sem, da je govoril resnico," odvrne Haydee, potem pa hitro pristavi: "Kaj more slabega reči glede prihodnosti tega nedolžnega otroka? Vsedite se, moj gospod in ljubljene, v naročje in čujva, kakšno bo prerokovanje."

Grof je bil sicer jako vzvoljen radi vsega, kar se je pravkar pripetilo, toda ugovorom Haydee se ni mogel ustavljati.

Ona se vsede poleg njega, on jo objame preko pasu, dočim prime z drugo roko otroka, ki je sedel na kolenih obeh.

Nežno dete je bilo videti jako radostno, kajti mahal je z

ročicami in se smehljalo, kot bi se hotelo za ljubezen staršev zahvaliti.

Cigan se približa družini. Na njegovem bledem obrazu, obdanem s črno brado, se pojavijo peklenski nasmehi, ki pa ni odšel grofovemu pogledu.

Haydee vzame malo ročico otroka in jo stegne proti ciganu.

"Tu je roka," reče cigan nekaj trenutkov molče ogleduje roko, z isto resnostjo kot prej.

"Dobro," reče potem, "videl sem dovolj."

"In kaj poveste?"

"V tem trenutku jako malo."

"Ta otrok bo srečen, jako srečen, potem ko bo prestopil gorje. Toda temu gorju se lahko umakne."

"Govorite, povejte, kako?"

"Ta otrok je rojen pod upljivom slabega znamenja. Toda po tem, kar mi pravi ta upognjena črta —"

"Katera črta?" vpraša Haydee, ko s pogledom sledi ciganu.

"Ta tukaj, ki gre od zadnjega člena kazalca in se zgublja na dlani."

"Jo že vidim. — Dobro, kaj vam pravi ta črta?"

"Da je ta otrok v orientu rojen — najbrž v Carigradu."

Haydee pogleda grofa, zadovoljna, ker je cigan povedal resnico.

"Zato pa," nadaljuje cigan, "ne bo tako nesrečen kot je bilo pričakovati, toda potrebno uporabiti neka sredstva, da se nesreča odvrne od njega."

"Govorite — govorite — vse kar je v naši moči, se bo zgodilo," reče Haydee.

"Ta teden se priredi v Benetkah za uboge slavnostna pojedina," govori cigan počasi. "Vi morate priti na to slavnost s svojim otrokom, in vaš otrok mora zajedno s siromaki jesti isti kruh. Dobro bi bilo, če bi tudi vi in vaš mož uživali ista jedila, da se očistite vsega ponosa in sebičnosti, ki se morebiti nahaja v vaših srcih. Nadalje

mora dobiti vaš otrok poljub treh siromakov."

"Ničesar ni lažje kot to," zakliče Haydee. "Vse bodeva naredila, kar nama je rekel, kaj ne, dragi prijatelj?" reče žena, ko ljubeznivo pogleda svojega moža.

"Signora," nadaljuje cigan, "če bodele to storili, kar sem vam rekel, tedaj ste lahko prepričani, da odvrnete nesrečo od tega nedolžnega bitja! — Lahko noč! Sveta devica naj vas varuje, in dober duh naj čuva nad zibelko vašega sina."

Po teh besedah se hoče cigan odstraniti, Haydee pa, ki je bila vsa zamaknjena v blaženstvo radi namišljene sreče svojega sina, stegne roko proti ciganu in mu ponudi krasen prstan, katerega je nosila na roki.

Cigan vzame prstan, ga poljubi poln spoštovanja ter se zadovoljno nasmehe.

"No, moj gospod in zapovednik," reče Haydee ponosno svojemu soprogu, ki je skrbno opazoval ciganov odhod, "povedala sem vam, da bo najin sin srečen. Ali greva na večerjo siromakov?"

"Šla bodeva!" odvrne grof. Haydee se ga oklene z rokama okoli vratu, potegne njegov obraz k sebi in mu pritisne go-reč poljub na ustna.

V. POGLAVJE.

Slavnostna pojedina siromakov.

Vse misli naivne matere so bile posvečene pobožni ceremoniji, ki bi se morala v kratkem vršiti v korist siromakov. Z lastnimi rokami je pripravljala obleke, nakit in vse drugo, o čemur je menila, da bo zvišalo eleganco njenega sina.

Medtem pa je skušal grof Monte Cristo pomagati gospici Evgeniji Danglars.

Hitel je k njej in poln skrbi opazil pred njenim hotelom pošto kočijo. Vpraša, za koga je voz pripravljen, in dobi kot odgovor, da voz pričakuje obe francoski pevki. Hitro koraka grof po stopnjicah navzgor, in

ne ozira se na opomine služabnikov, dospe naravnost v sobo obeh gospodičen. Evgenija ga prva sreča.

Iz Herpelje-Kosine. Ouderušto je, kakor vidimo sedaj, ko razširjena strast. Tudi pri nas se je razširilo oderušstvo. Tukaj imamo dva mesarja. Tako lepo složno gresta s cenami kvišku, da je kar veselje, za tiste, ki namreč imajo zadosti denarja in drugim še grizljaja mesa ne privoščijo. V teku enega meseca sta poskočila s cenami kar za 40 kron na sto kilogramov. Živina je pa ravno po isti ceni, kakor pred enim mesecem, če ne še ceneje. Zdad si morejo privoščiti meso le denarno dobro podprti ljudje. Prosimo, kaj ne bi kaka oblast nastopila proti takemu oderuštvu? Pri nas so ljudje večinoma ubožni, mali kmetje in pa železničarji. Ti zadnji imajo še vedno tisto plačo, kakor v mirnih časih. — kako naj žive? To je zagonotka.

Dragotin Hren. Iz Maribora. V noči od 10. in 11. julija je izdihnil starček in sodelovalec izza slavne dobe naših slovenskih taborov, gospod Dragotin Hren, nadrevident južne železnice v starosti 72. let. Starček po letih, je bil poln mladostnega ognja, kadar se je šlo za slovensko narodno stvar.

Na italijanskem bojišču je padel dne 5. julija v Ljubljani splošno znani bivši plakater gospod Peter Matelič v starosti 49. let.

Vjetniki v Srbiji. Srbsko vojno ministerstvo je ustanovilo v Nišu poseben urad, ki daje pojasnila o vojnih vjetnikih.

Vseled zadobljene rane na italijanskem bojišču, je v podeljek v Postojni umrl črnovojnik magistratni sluga Ivan Pust. Pryotno se je bojeval v Srbiji, nato je zbolel in bil nekaj časa kot rekonvalescent v Ljubljani, potem pa odšel na italijansko bojišče, kjer je našel smrt.

Navadna napaka.

Tisoče Amerikancev trpi na prebavljajnih organih, kar povzroča zaprtje in druge neprijetne posledice. Večina teh trpečih dela isto napako to je, rabijo razne pilule in razna čistilna zdravila, ne da bi prej preiskali, če ta zdravila kaj koristijo ali škodijo. Vsako čistilno sredstvo, ki povzroči, da se telo slabo ali ga navaje k neprestani rabi drož, je škodljivo. Če trpite na zaprtju, rabite sredstvo, ki vam ne bo samo olajšalo položaja, pač v istem času utrdi prebavljajne organe. Tako sredstvo je:

TRINERJEVO AMERIŠKO GRENKO VINO

NAREJENO JE IZ RUDEČEGA VINA IN ZDRAVILNIH ZELIŠČ, JE ODVAJALNO, ZDRAVILNO IN AROMATIČNO, IN DAJE OLAJŠBO V SLUČAJU

zaprtja, posledicah zaprtja, neprebnosti, napetosti, bolečin v odvajalnih organih, želočnih boleznih, nervoznosti in slabosti.

Uspeh tega zdravila je velik pri boleznih, ki izvirajo od zaprtja in splošne slabosti. Rabi naj se pri prvem pojavu nerednosti prebavljajnih organov.

CENA \$1.00. PO LEKARNAH.

JOSEPH TRINER,

IZDELovALEC

1333-39 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

Če vas nadleguje revmatizem ali nevalgične bolečine, poskusite Trinerjev liniment. Da takojšnjo olajšbo. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

New Yorkski Jugoslovani so govorili.

Danes, v nedeljo, 29. avg. se je vršil v Amsterdamu Opera House, v veliki dvorani, 340 W. 44th St. ob 2. uri popoldne velik javen shod newyorških Jugoslovancev, kateri shod ostane vsakemu udeležencu v neizbrisljivem spominu.

Velika množica Srbov, Hrvatov in Slovencev, med temi posebno mnogo ženstva iz vseh krogov New Yorka in Brooklyn, je kljub jako slabemu vremenu skoro napolnilo dvorano. Bilo je od 600-700 ljudi. Za newyorške razmere velika množica, ki je s svojim paznim poslušanjem in nad vse velikim redom naravnost presenetila vsako pričakovanje.

Shod je otvoril g. Ante Tanasković, in v svojem krasnem govoru je pojasnil pomen in namen velikega meetinga.

Zahvalil se je v prvi vrsti našim srbskim in črnogorskim vojski, kateri ste upanje nas vseh. (Burno odobravanje.) Nad vse je pa presenetljivo sporočilo, da za nas Slovence ne bo govoril g. Frank Sakser, predsednik Slo. Lige. Istotako presenečenje je vzbudilo poročilo, da je društvo "Slaves" v zadnjem trenutku pred zborovanjem telefonično odpovedalo svojo udeležbo in spopolnitev programa, tiskanega v vseh jugoslovanskih časopisih v New Yorku in drugod!!! (Začudenje ljudstva. Nekateri se javno zgražajo nad takim izdajstvom.)

Nato je g. Tanasković predstavljal občinstvu g. prof. Mihajla Pupina, glavnega srbskega konzula v Zjed. državah in profesorja na Columbia univerzi v New York. Burno pozdravljen je profesor Pupin pričel svoj jako logičen govor. Občinstvo ga je s takim zanimanjem poslušalo, ga tuintam z aplavzom prekinilo in mu sledilo s tako napetostjo, da kaj takega še nisem videl pri naših ljudeh. Smisel njegovega govora je bil: Kaj hočemo mi Hrvati in Slovenci, kaj nam lahko Srbija da, in kaj nam je storiti, da dosežemo to, po čemur hrepenimo. Nadaljeval je približno takole: Današnja vojna je boj velikega proti malemu. Današnja vojna je stremenje velikih držav proti malim državicam, da jih spravijo popolnoma pod svojo oblast. Je boj za obstoj malih narodnostij, kot to vidimo n. pr. pri Belgiji, Srbiji in Črnigori. Nemec, v družbi Avstro-Ogrske in Turka (lepa družba) so si vzeli v program, da svoje meje razširijo na račun malih, ubogih in šipkih. Avstro-Ogrski je Srbija na potu do Soluna — Nemčiji je na potu Belgija do Atlantika. Na Nemčija povzdigne svojo industrijo, obrt, trgovino in prebivalstvo, si je zapisalo za geslo: Rabiti, pokončati male, nedolžne in šipke, ki imajo po vseh človeških zakonih sicer pravico živeti, ki pa morajo kljub temu zginiti iz mape, ker bo to Nemcem v korist! Gre se za veliko bodočnost Germanov. Bratje Slovenci, Hrvati in Srbi! Gre se danes tudi za vašo bodočnost, nas vseh Jugoslovancev. Nam ni treba pomoriti velike, da dosežemo lepšo bodočnost, ne, nam se je treba le združiti in imeti hočemo solčne dni, svobodo, pravico in enakost! Tega vam ne govorim, bratje Slovenci, Hrvati in Srbi kot srbski konzul ali kot profesor, ne, to vam govorim kot Jugoslovan, ker lahko trdim, da sem bil Jugoslovan že, ko je maršal kdo od vas srajčko nosil! (Nepopisno navdušenje.) Dajte, Slovenci, Hrvati in Srbi, dajte nam roke svoje v znak združenja in bratske ljubavi — to je vse, kar od vas zahteva Srbija. To vam pošilja v pozdrav londonski odbor, katerega član sem sam. (Burno odobravanje.)

Govornik, starešina hrvaškega Sokola in predsednik grane br. 89 Hrv. Saveza, g. Juraj Bošković je v imenu Hrvatov krepko povedal interese Hrvatov in pozivljaj zbrane naj denarno podpirajo naše boritve na morju. Rekel je

med drugim, da ga ni pravega Hrvata, ki bi bil danes za prokleto Avstrijo! (Viharen aplavz.)

Nato je stopil na pozorišče glava shoda, g. dr. Nikola Velimirovič, katerega govor je danes nemogoče radi dolžine in krasote natančno opisati. Vsebinsko bom sporočil prihodnjič. Rečem le toliko, da ljudstvo je bilo naravnost vznemirjeno in do globine duše prepričano o groznih razmerah, ki vladajo sedaj v Avstriji, posebno v deželah, kjer prebivamo mi Jugoslovani. G. govornik je žel tak aplavz, da je dvorana bobnela. Prosil bom g. urednika, da ta govor ponatisne za drugo izdajo, ker govor je zgodovinski dokumenti, in se nam mora ohraniti.

Ker g. Frank Sakserja ni bilo na zborovanje, da bi govoril za Slovence, me je odbor jugoslovanskega shoda naprosil, da spregovorim par besed, da se i slovenska beseda sliši. Da se mi ne bo predbacivalo, da sam sebe hvalim, bom v kratkem povedal svoje govorniške zmognosti. Rekel sem:

"Jugoslovani! Hočem vam, kot Slovenec, na prošnjo odbora povedati, kar mi teži danes srce. Slabo vreme nam je odpodilo "naše narodne voditelje", naše Suštersiče (Velikanska veselost in smeh po dvorani) iz New Yorka, za katerimi pa naš narod gotovo ne bo več capljal in poslušal njih farizejske pesmi! (Burno ploskanje).

ZLATO JE ZMAGALO NAD IDEALI IN BOJEM NARODA, krevasjo naši stari vodniki po poti Suštersiča, in nam to ni nič novega. Cenjeni zbrani! Rečem vam resnico! Slovenci smo živeli, ko še ni bilo Avstrije, in živeli bomo, ko Avstrije več ne bo!!! (Burno ploskanje.) Biti nam je treba le solidarnim z brati Hrvati in Srbi, ker smo en narod, ki govori isti jezik, in kdor mene ne razume, prosim, da vstane. (Burni smeh in plosk.) Naši Suštersiči, naši voditelji se prepirajo z narodom, kdo bo vladal Jugoslovanom? Bratje, Nemci in Avstrijci se danes ne prepirajo kdo bo vladal Poljski, le politični idijoti so zmogni kaj takega. Menda ne govorim danes v imenu prostega naroda v Ameriki, lahko pa trdim, da govorim v imenu slovenske inteligence ameriške, da smo Slovenci brez Hrvatov in Srbov zgubljeni, pokopani zavečnó! Želim, da ste vsi tukajšnji Slovenci in Slovenke z vso dušo in telesom za resolucijo, ki se ima prečitati in odobriti. (Aplavz in živijo klici.)

Po tem se je prebrala in odobrila resolucija, prečitano se je brzojavke, brzojavno se je pozdravilo predsednika Wilsona. Nato je g. prof. Pupin ob 3/4 na 6 zaključil imponantno zborovanje.

Naj ne pozabim omeniti hrvaškega tamburaškega zbora "Dalmacija", kateri zbor je žel posebno zahvalo od strani občinstva, ko je udaril: "Onamo, onamo!"

Slave Iv. Trošt,
391 Central Park, West, New York, N. Y.

Štrajkolomilec.

(Prevod iz angleškega.)

Prišel je domov iz tovarne zagorelega obraza in črnih rok. Bil je že blizu 60. let in dolgo je že delal v mestni tovarni. Ko se umije, stopi v kuhinjo, kjer je delala njegova žena. Vzame si drugo suknjo in reče ženi, da gre na glavno ulico.

"Kam?" vpraša žena.

"Na unijski urad grem," odvrne mož z mračnim obrazom, "vse zgleda kot da se napove štrajk."

Ona ne odgovori ničesar, ker ni vedela, kaj naj reče. Njeno lice, polno gub, ni kazalo nobenega čutila. Medtem pa tudi otroci kričati, in ona odide v drugo sobo, da jih pomiri.

On pa koraka po ulici. Kmalu pride pred unijski urad. Velika skupina delavcev je bila pred udom, in komaj pride

do vrat, da poišče voditelja. "Povejte mi, ali odidejo mehaniki na štrajk?" vpraša voditelja.

"Mislim, da."

"In kovači?"

"Oni morajo zajedno z mehaniki zaštrajkati."

"Jaz sem kovač in nimam nobene pritožbe."

"To je vse. Vi ste član unije in morate štrajkati zajedno z drugimi člani unije."

"Toda...."

Voditelj unije pa ostro pogleda delavca in reče:

"Mi moramo trdno stati eden poleg drugega v tem boju. Veriga je samo toliko močna kot je močan njen najslabši del. Ako bo štrajk proglašen, se morate pridružiti ostalim tovarnim."

Delavec se obrne in mračnega lica odide zopet na ulico. Svoje korake nameri proti tovarni, katere dimniki so se kadili tam na drugi strani mesta. Spotoma obstane nekoliko pred židovsko prodajalno, polno vsakovrstne drobnarije, ki skoro vsakega ustavi na potu. Gleda nekaj časa v okno, pa gre zopet dalje.

Ko dospe pred tovarno, se poda k glavnemu vhodu, koraka mimo visoko natoženega železa in se napoti v ravnateljevo pisarno.

Tudi pred tem uradom se je nahajalo večje število delavcev. Ravnatelj je po vrsti poslušal delavca za delavcem. Naposled je prišla vrsta tudi na njega.

"Kaj želite?" ga vprašajo.

"Slišal sem, da bodejo mehaniki zaštrajkali."

"Pravkar sem dobil naznani, da je štrajk proglašen."

"Mogoče bodejo štrajkali tudi kovači?"

"Vi ste kovač. Poznam vas, vi ste delali tukaj že...."

"Deset let."

"In vi bodete z drugimi vred štrajkali?"

"Nobenih pritožb nimam proti kompaniji."

"Načrtite, kakor hočete. Kovači lahko zaštrajkajo vsak čas. Ako ostanete pri nas, vam ne bo žal, in lahko vas zagotovim o tem. Ako pa pustite delo z ostalimi, pa veste; kaj vas čaka. Na vaše mesto pride drugi, tako je vedno. Mi lahko dobimo štrakolomceve kolikor jih hočemo. That's all."

Delavec se vrne na delo. Bil je že ob dveh popoldne. Na delu se je govorilo samo o bližajočem se štrajku.

Ko so delavci ob šestih prišli iz tovarne, je dobil vsak mal listek, na katerem je bilo zapisano:

"Generalni štrajk je določen in začne se jutri, zjutraj. Vsi člani unije ne bodejo delali, dokler se jim drugače ne pove."

Unijski odbor.

Mož se je vrnil domov. Celo noč se je prevračal po postelji in razmišljal kaj naj naredi. Zjutraj naredi kakor navadno, kajti sklep je dozorel v njem.

Po ovinkih koraka proti tovarni in se poda v tovarno pri stranskih vratih. Bil je še zgodaj zjutraj in štrajkarjev še ni bilo blizu. Ravnatelj pa je bil že v uradu. Delavec gre k njemu.

"Kaj želite?"

"Prišel sem na delo."

"Vi hočete delati?"

"Da, ker nimam nobene pritožbe in nečem biti brez denarja. Jaz ne vem, zakaj naj bi moja družina stradala...."

"Dobro," reče ravnatelj, "pojdite na svoje običajno mesto."

"Ali me bodete varovali pred napadom štrakarjev?"

"Na vsak način, in četudi pozovemo milicijo cele države."

In on gre na delo. Delal je danzadnevom, ves čas štrajka. Vsako soboto je dobil svojo redno plačo. Z drugimi stavkokaži so se stekli, toda njega so pustili v miru. Bil je že star in vsakomur se je smilil.

Čez nekaj tednov je bil štrajk končan. Delavci in delodajalci so se pogodili medsebojno. Vsi unijski delavci so dobili povelje, da se vrnejo v ponedeljek na svoja stara mesta.

In tudi on je šel na delo kakor navadno. Komaj je začel delati, se ga je dotaknila roka nadzornika.

"Ravnatelj vas zove."

"Kaj mi hoče?"

"Ne vem, pojdite k njemu, tam zveste."

In gre v urad. Ravnatelj ga je žalostno pogledal.

"Slabo novico, stari delavec," reče ravnatelj.

"Zakaj?"

"Ej, tako. Vi ste bili eden, ki niso šli z ostalimi delavci na štrajk."

"Da."

"Tako je torej. Z unijo smo sklenili pogodbo, da odpustimo vsakega od dela, ki ni šel na štrajk. Radi ljubega miru smo morali sprejeti ta predlog. Raditega vas odpuščam od dela, ker niste več član unije, kateri ste se izneverili. No in z ozirom na vašo starost dobite plačo za dva tedna naprej. S tem listkom pojdite k blagajniku. Zbogom!"

S tresočo roko vzame delavec listek, ga strga na drobne kose in ga vrže na mizo ravnatelju.

"Ne potrebujem vašega kravega denarja. Ali mi niste obetali, da mi ne bo žal, če ostanem pri delu?"

"Razmere so se spremenile, ne morem vam pomagati," odgovori ravnatelj s hladnim glasom.

Delavec gre na ulico. Ne ve, kam naj se obrne. Brez cilja koraka naprej. Naenkrat obstane. Znašel se je pred prodajalno umazanega žida. Pogled mu pade na revolver tam v kotu. Poseže v žep, pogleda proti tovarni, pogleda proti unijskemu uradu in gre v prodajalno....

Na večer istega dne je nastalo pravo vrvenje v uradu mestnega dnevnika. Glavni urednik pride k mizi svojega pomočnika, ki je pritegal novice za drugi dan.

"Lasknik velike tovarne v našem mestu se je pravkar vrnil iz Evrope s svojo mlado ženo. In še sedaj ne vemo za njeno ime."

"Joj, kako bomo o njej kaj napisali?"

"Vzemite dva ali tri reporterje in pod vsako ceno še nočjo zvedite za njeno ime. Napišite o tem dogodku vsaj pol prve strani. To je jako važna stvar."

"Glejte, tu imam neko novico o samomoru nekega kovača, ki je bil odpuščen od dela, ker

je bil stavkokaz. Na zanimiv način bi se dalo to opisati."

"Kaj nam mar za to! Postavite to novico med drobnarijo v listu, kdo neki ga pozna, in kdo se briga za njega?....."

gležnjem.

Iz žetel pri Regatu pišejo:

Teško se je ponesrečil tukajšnji poštar in trgovec, g. Maks Berlik. Padel je preko sobnega praga in si je stri nogo nad gležnjem.

Umrl je 18. julija v Trnovem na Notranjskem g. Anton Zajc, pošilniški in občinski tajnik, ki ostavlja vdovo z — 11 otroki.

Marelice so na ljubljanskem trgu veljale 2 K 40 v kilogram.

"JUGOSLOVANSKI SOKOL"

PRIREDI PRVO VELIKO

JAVNO TELOVADBO

SPOJENO Z VELIKO

VRTNO VESELICO

DNE 5. SEPTEMBRA NA LOUIS REHARJEVIH FARMAH,
STOP 126, EUCLID, OHIO

Program:

1. Proste vaje članstva.
2. Vaje na orodju.
3. Telovadba gostov.
4. Skupine.
5. Tek na 200 jardov, zmagovalec dobi lepo darilo.
6. V presledkih poje slavni pevski zbor "BUČEVJE" slovenske narodne pesmi.
7. Med programom igra domači orkester.

Kdor želi razvedrila in dobre zabave v prosti naravi, naj nikar ne zamudi te ugodne prilike.

V nadi da se udeležite Vam kličemo bratski "ZDRAVO"

"Jugoslovanski Sokol"

NAZNANILO!

AMERIŠKI ROJENI IN NATURALIZIRANI DRŽAVLJANI!

Bolj važno je za vas, da volite letos 2. novembra kot pa če greste delat isti dan, brez obzira k kateri stranki spadate.

Slovenska Dobrodelna Zveza

Ustanovljena 18. novembra 1910.

Glavni sedež: Cleveland, O.

Inkorporirana v državi Ohio leta 1914.
Predsednik: JOHN GORNIK, 6105 St. Clair Avenue.
Podpredsednik: PRIMOS KOZOL, 3904 St. Clair Avenue.
Tajnik: FRANK HUDOVNIK, 1083 East 62nd Street.
Blagajnik: JERNEY KNAUB, 6129 St. Clair Avenue.
Skrbnik: JAMES M. HELIČAR, 6137 St. Clair Avenue.

ODBORNIKI: F. M. JAKŠ, 1203 Norwood Rd. John Russ, 6713 Bouna Ave. Fr. Zorič, 6909 Promer av. Frank Černi, 6033 St. Clair Ave. Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave. Ignac Smuk, 1098 East 68 St. Anton Ostir, 1188 E. 61 St.

Zvezna glasilo "CLEVELANDSKA AMERIKA".
Vsi dopisi, druge stvari in denarne nakaznice naj se pošiljajo na glavnega tajnika.
Glavna pisarna: 1093 E. 62nd Street, prvo nadstropje, Cleveland, Ohio. Telefon: Princeton 1376 R.

Nadaljevanje iz četrte strani.

mo jarem tujcev, se otresemo suženjstva, katerega nam je naložila Avstrija. Avstrijo smo zbrinili stoisno let, in družje danes nimamo kot zlo. In kadar bomo jugoslovni skupaj, in če se bo treba boriti, tedaj bomo vedeli, da se bomo morali skupno z brati nampram tujcu, sovražniku. Sedaj ni čas za to, da bi se pripravili kdo bo vladal. Časa bomo imeli potem dovolj ko pride do združenja.

Potem ni Rev. Smoley predlagate nam v vaši reklamni tudi neke nasvete kot ameriškim državljanom. Vasi nasvetov mi prav nič ne potrebujemo, razumete? Blagovestijo jih pa ponuditi Prusom, da kot ameriški državljanji ne bodejo kričali za blaznega Viljama, da siravno so tu slovesno prisegli, da se odpovedo vsem cesarjem, kraljem in drugim roparjem od gnade božje.

Konečno pa pravi urednik N. V. da je urednik "narodu na ljubo". Napisal vam bom "pri gliho" o vladanju v Avstriji, in kakor je ta avstrijska vlada narodu ljuba, tako ste nam vi "ljub urednik".

Jeli na ljubo narodu, ko je Avstrija pobrala nar. sinove, jih zapodila v prve vrste, a zadaj postavila Mažarske čigane z mitraljezi v rokah z naročilom, da če ne zmagajo, da naj pokajo na nje?

Jeli na ljubo narodu, ko mu je Avstrija zaprla in razdeljala vsa izobraževalna društva kot čitalnice v domovini?

Jeli na ljubi narodu, da mu je Avstrija razpršila v beli Ljubljani edno slovensko kulturno društvo večjega pomena? Slovensko Maticó?

Jeli na ljubo narodu, da je Avstrija zapovedala sneti v beli Ljubljani slov. trobojnice, da ne sme tam viseti danes družje kot žolto-črna avstrijska zastava s turskim polmesecem?

Jeli na ljubo narodu, da so avstrijski biriči vrgli Ivan Hribarja v ječo kot zločinca, moža, ki je toliko naredil za svoj narod?

Jeli na ljubo narodu, da so na povelje Avstrije nemškutarji leta 1908 ustrelili dva slovenska mladeniča, Adamiča in Lundera, po nedolžnem? Naj narod pove, če je njemu vse to na ljubo? Rev. Smoley je pač na ljubo dolarjev pri N. V. narod je njemu lanskí sneg-Nester.

IZ VRHOVNEGA URADA S. D. Z.
Spremembe pri krajevnih društvih v mesecu juliju, 1915.

Assessment št. 21.
ZOPET SPREJETI:
"Slovenec" št. 4. — c. 13 Ignac Smuk, c. 15 Frank Čol, c. 50 John Zdovec, c. 81 Mike Valentič, c. 101 Jak. Bašković, c. 153 Ant. Kravčev, c. 160 Ant. Plösch, c. 230 Ant. Noss, c. 245 Ant. Ogrinc, c. 230 Jos. Ferlin, c. 236 Fr. Bašković, c. 253 Fr. Opeka, c. 255 Louis Kerne, c. 398 Ant. Vidmar, 433 Tomas Krašovec, c. 463 John A. Jeter, c. 642 John Pajk, c. 678 Ant. Hočljaz, c. 709 Jos. Somrak, c. 879 Jos. Vidmar, c. 969 Jos. Kremlar, c. 974 nt. Vidmar, c. 994 John Tramat, c. 996 Ant. Smel, c. 1003 John Plakman, c. 1003 Louis Hribar, c. 1005 John Klopčič, c. 1053 Fr. Semprtničnik, c. 1086 Jernej Mavko, c. 1092 Ant. Gombas, c. 1265 Fr. Gorup, c. 1290 Louis Senk, c. 1305 John Slogar, c. 1308 Fr. Zakolcar.
"Slovenec" št. 5. — c. 791 Fr. Černe, c. 793 Fr. Belaj, c. 793 Jak. Pečan, c. 791 John Janar, c. 1078 John Dejak, c. 1080 Fr. Kadunc, c. 1205 Goe. Turk, c. 1204 John Jakovčič, c. 1275 John Turk.

NAZNANILO.
Tužnim srcem naznanjamo, da je dne 8. avgusta umrla naša preljubljena sestra
MARJETA RAKOVEC
v neži mladostni dobi 15 let, in sicer v Begunjah na Gotenjskem, Avstrija. Priporočamo ranjko vsem blagohotnemu spominu.
Josip in Anton Rakovec, brata
Francis Dremelj, roj. Rakovec, sestra

Dva fanta se sprajmeta na hrano, in stanovanje. Lep prostor, 4013 Bouna Ave. (71)

Napredaj poceni hiša s 10 sobami 1046 E. 38th St. Lastnik stanuje v isti hiši in proda hitro, da je po godu kipeu. (72)

Dva fanta se sprajmeta na stanovanje in hrano ali brez. 5220 Prosser Ave. (73)

Iz urada dr. Slovenec, r. SDZ.

Tem potom se priporoča članom, da si nabavijo vstopnice k banketu, ki se vrši 26. sept. ob priliki petletnice društvenega obstanka, in sicer naj dobijo vstopnice na sejah 5. in 12. sept. ali pri tajnikovna 6408 St. Clair Ave. Kdor se banketa ne udeleži, plača 50c v blagajno. Vstopnice se dobijo tudi pri John Gorniku, Mike Jalo-vec, Anton Ostir in John Breskvar. (72)

Josip Žokalj, tajnik.

Dve dekleti dobite delo za kuhinjska in hišna opravila. Plača po dogovoru. Jos. Noss, 1226 E. 55th St. Cleveland, O. (72)

Dobra staroznana brivnica je naprodaj v slovenski naselbini. Vprašajte v našem uredništvu. (71)

Pohištvo naprodaj za cel bording-house, \$600 se plača takoj. V 3. nadstropju je 12 sob, vse opremljene, v 2. nadst. 8 sob, spodaj jedilnica, 55x20, kuhinja zadaj 12x20, in hlev zadaj. Lastnik zapusti mesto. Rent \$55 na mesec, pogodba do 1. maja, 1917, potem je rent \$60 na mesec. Pripravno za Slo-venca. Naprodaj je tudi več slaščičaren in nekaj grocerij v sboj. naselbini, ter razne hiše po nizkih cenah.

JAKOB TISOVEC, 1366 Marquette Rd. (71)

A. M. KOLAR, Slovenska gostilna. 3222 LAKESIDE AVE.
Se priporoča Slovincem v oblihi obisk. Točna postrežba. Vedno sveže pijače.

POZORI

Podpisani priporočam Slo-vencem in Hrvatom svojo do-bro in staro znano gostilno za obilen obisk. Nekoč je bilo na- pisano, da prodajam slabo pi-jačo, kar je pa sedaj preklaka- no, in prodajam v resnici le naj- boljše pivo, izvrstno domače vino, dišeče smodke in izvrstna žganja. Kdor pride k meni, se bo prepiral o izvrstni postrež- bi. Rojake prosim za obilen ob- isk moje gostilne, ker jim bom skušal vselej postreči z najbo- ljšo pijačo. Za vaš obisk in po- poro vam ostanem vselej hva- ležen. Vaš stari znanec
John Posh, 4426 Hamilton Ave. (75)

Posebna ponudba

Dve hiši na enem lotu, obe v dobrem stanju, in ne v Collin-woodu, ampak dvajset minut hoda od Public Square, cena \$2500. Plača se takoj \$600, dru- go pa po \$100 vsakega pol leta in 6%. Ena hiša v jako lepem kraju, stannje sedaj slovenska družina v njej. Dvajset minut od Public Square s karo. Hiša je bila narejena za stanovanje nekega bogatina in se je sedaj preselil iz Clevelanda. Hiša je veljala dotičnega \$3800, in je vredna \$6000, ako bi bila v slo-venski naselbini. Proda se za \$2500, devet sob, kopališče. Tak- se plača \$500, drugo po \$100 vsakih šest mesecev.

JOSEF ZAJEC, 1398 E. 49th St. (72)

Naprodaj je v Collinwoodu do- bro idoča trgovina s modnim blagom. Ta ponudba velja sa- mo za en mesec. 15406 Calcutta Ave. Collinwood, O. (Fri-71)

SVARILO

Spodaj podpisani naznanjam vsem Slovincem po Ameriki, da od današnjega dneva nisem več odgovoren za noben dolg ali posojilo katerega naredi moja žena. Frank Jakš, 1133 E. 63rd St. Cleveland, O.

Najboljše cigarete po 5c. z ustnikom v Ameriki

IZURJENI ZOBOZDRAVNIK.

Dr. A. A. Kalbfleisch, 6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvat- sko. Točna postrežba. Časo- piši na razpologo. Ženske strežnice. Edini zobozdravniki urad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvatsko.

Uradne ure:
Od 9:30 do 11:30 dop.
Od 1:30 do 5:00 pop.
Od 6:00 do 8:00 svečer

Telefon urada:
East 408 J.
Telefon stanovanja:
Eddy 1856 M.

National Drug Store!

Slovenska lekarna.
vogl St. Clair ave. in 61. ceste. S posebno skrbnostjo izdeluje- mo zdravniške predpise. V za- logi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni. (45)

JAKOB TISOVEC, 1366 Marquette Rd. (71)

A. M. KOLAR, Slovenska gostilna. 3222 LAKESIDE AVE.

Se priporoča Slovincem v oblihi obisk. Točna postrežba. Vedno sveže pijače.

FARMA

Naprodaj je 51 akrov velika farma, rodovitna zemlja. Kdor takoj kupi, dobi tudi cel pride- lek, ker je na isti zemlji sedaj pšenica, krompir, ajda, turšič- ca, seno in še veliko, druge stvari. Cena je \$4500. Takoj plačate \$1500, drugo na 6% in imate 10 let časa, da odplača- te. Več se poizve pri Jos. Zajec, 4378 E. 49th St. Cleveland, O. Central 6494 R. 71

POZORI

Naznanjam Slovincem in Hrvatom, da sem pričel raz- vazati pivo v sodih in stekleni- cah, pripeljem ga na dom ali na katerikoli prostor. Priporo- čam se slovenskim društvom in drugim, da ob priliki izleta na farne ali ob drugih zabavah kot krstije poroke, gotovo obr- nejo na mene. Postreženi bo- dejo točno in zanesljivo. John Modic, 620r St. Clair Ave. Cle- veland O. (74)

Proda se dobro idoča mislija v vel- lik slovenski naselbini. Poizve se pri Viena Market. Rock Springs, Wyo. (71)

Farma naprodaj, 24 akrov jako dobra zemlja, katero se mora videti, da se jo ceni, jako dobre hiše na svetu, 30 milj od Clevel- landa, zraven dobrih cest in že- leznice. Ves pridelek na polju. Proda se za \$3200, in sicer radi družinskih razmer. Prava vred- nost v denarju. Več pove John Črnolatac, 1563 E. 38th St. (72)

FRANK BRICELJ, 6036 St. Clair Ave. Expresman.

Prevažam pohištvo in vsa kovrstne stvari. Postrež- ba točna in zanesljiva. Tel. Princeton 1088 L.

NAZNANILO.

Članice dr. Broca Marje(staro) se uljudno vabijo, da se gotovo udeleži- jo seje, ki se vrši v četrtek, 8. sept. Na programu je več važnih stvari. Vaška članica se tudi prosi, da po- ravna svoj assessment, ker nobena ne ve, kdaj jo beareda dohiti. Sesterini podrazv.
H. Maly, 1. tajnica.

Soba za dva postelja fanta, s hrano ali brez, se takoj odda, 6212 St. Clair Ave. No. 2. (71)

G. TRAVNIKAR & J. JARC, Slovenska javna notarja

Slav. slovenskemu občinstvu naznanjajv, da dva otvorila nov urad na 5600 St. Clair ulici, kjer bodeva izdelovala vsa v notarski posei spadajoča dela. Poleg tega pa bodeva kupovala in prodajala lote in hiše. Vsa dela, kakor prepiše zemljišča ali hiše, vpis (mortgage), pogodbe, pooblastila za takaj ali stago domovino, se izgotovijo v pisarni za posteno in solidno delo se jamči. Zavarujeva poslojpa vsake vrste proti ognju ali nesreči, kakor tudi hišno opremo, hleve, automobile in velika stekla. v izlošbah. Posredujeva za vsakega ki ima opraviti s sodnijo. — Priporočava se slovenskemu občinstvu in obljube- jeva, da bodeva za vsakega storila, kar bo v najnjih močeh.

5600 ST. CLAIR AVE.

Rea. G. Travnikar, 1907 East 55th St. Rea. Jos. Jarc, 1358 Marquette St.

RICHMAN'S ALWAYS UNITED CLOTHES

The Richman Bros. Co. PROSPECT AVE. COR. ONTARIO CLEVELAND, OHIO

Lot se proda poceni. Meri 50x 200, in se nahaja v E. Metu- chen, N. J. kjer zemlja v ceni neprestano raste. Lot je vreden \$400, in se proda za \$250, ker lastnik nujno potrebuje denarja. Lot je vreden dvojnega denarja. Poizve se v uredništvu.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam

POSEBNOŠT! Varnostni bondi za družinske urednitve po 25c od \$100.00 na leto. — Javni notar. — Poizvedba in navesti avtorja.

AUGUST HAFFNER, 1203 Norwood Road

Za vojsko pride -- kuga.

Brez dvoma je, da je možno, da nastane po evropski vojni strašna kuga in kolera po celi Evropi, ki se zna zanesti celo v Ameriko, po vojaki, ki so sedaj na bojišču, kot se je to že zgodilo v drugih časih, ko so se končale velike vojne. Pomislite na širno Evropo, povsod upustošeni kraji in gnjivoča trupla, mlake krvi, v katerih se pase mrčes, ki raznaša smrtno bolezen. Cele države propadejo, več kot polovica prebivalstva pomrje, in vsi zdravi niso brez moči, da bi ustavili strašno bolezen.

Današnje moderne armade imajo sicer na razpolago vsa sredstva, da se borijo proti bolezni. Toda pri tako strašnem klanju kot danes vlada v Evropi, je težko paziti na vse. V časopisih, ki prihajajo iz stare domovine, smo brali že o stoterih slučajih kuge in kole-re med Avstrijci, brali smo, kako se boje s kugo prevzetih bolnikov, kako jih skrivnostno pokopujejo, kako izolirajo prebivalstvo, da se ta najstrašnejša morilka človeštva na razširi. Vojaki ene ali druge države so kot vojni ujetniki v drugi državi. Ti prenašajo bolezen iz ene države v drugo. Avstrijci jo zanesajo v Rusijo, Rusi pridejo v turkizno v Avstrijo, Nemčijo, turški ujetniki pridejo v francoske in angleške kraje, in tu imamo kugo razširjeno po celi Evropi.

Kako idealno, da se nalezijo vojaki kuge, je bojevanje v strelnih jarkih. Kako lahko je za pripravega vojaka, da dobi bolezenske kugi na svojo obleko. S kako velikansko naslodo glodač podgane in druge živali, žile in kosti podganih vojakov na bojnem polju, katerih trupla, sanitarne oblasti ne morejo dovolj hitro zažgati ali pokopati.

Da je moderna znanost napredovala, ne smemo prezreti. Res je, da se nalezljive bolezni danes v Evropi še niso toliko razširile, da bi bile občutne. Posamezni slučaj se hitro izolirajo. Toda bolezen lahko vsak dan uide nadzorstvu zdravnikov, vojaških, civilnih in sanitarnih oblasti.

Kako se bori proti epidemiji kugi? Najprej je treba poskati in izolirati vse one, ki imajo kugo. S tem se prepreči, da se drugi ne nalezijo. Druga naloga pa, ki je veliko bolj težavna, je uničenje podgan in bolh. Neki karantenski uradnik v nekem pristanišču Californije ni dovolj pazil na ladjo, ki je dospela iz Japonskega. Podgane in bolhe na njih prenašale na suho, bolhe so prešle na pse in mačke, in od teh na ljudi. Vlada Zjed. držav je tedaj le s težavo ukrotila kugo, ki se je pričela razširati.

Mnogi ne bi vrjeli, da podgane in bolhe na njih prenašajo kugo. Toda zdravniki vseh narodov se najbolj boje podgan in bolh, kadar zbruhne kuga. Zato se ameriški zdravniški uradniki v pristaniščih toliko brigajo za vsako ladjo, ki pride iz tujih krajev. Mnogo kapitanov ima mačke na krovu v nadi, da preženejo podgane. Nedavno tega je prišla v New Orleans pristanišče angleška ladja Ethelinda. Kapitan ladije je zagotovil pristaniškemu zdravniku Mr. Corputu, da na njegovi ladji ni nobenih podgan, da podgane sploh ne morejo živeti na njegovi ladji, kajti njegova mačka na ladji je pravi mojster v lovenju podgan. Toda ameriški zdravnik ni verjel. Zažgal je formaldehid, neko jedko tekočino na ladji. In uspeh? 24 mrtvih podgan so dobili samo v kapitani-ovi kabini, in nešteto podgan po ostalih delih ladije. Tragično pri tem je bilo, da je poginila tudi podganozrska mačka, katero so pozabili poprej vzeti iz ladije, predno so udušili podgane.

Kugo razširja edino le podgane, bolhe na njih in enaka golazne. Bolhe so prvotni "stanovalci" podgan, in podgane živi toliko časa, dokler je

bolha ne umori s kalni kuge, katero je bolha zanesla na podgano. In bolha, ko ne dobi nobene hrane več na crknjeni podgani, se preseli na drugo, ali pa na človeka, kakor je pač boljša prilika.

Podgane same sicer ne raznašajo neposredno bolezen, ampak le bolhe, ki se vedno ugnezdijo na podganah, kar slednjim seveda tudi ni kaj po volji. Podgane morijo s kemikalijami, ali jih dušijo, kloroformirajo ali jih morijo z nitro-kisikom. Podgane od tega seveda pogine, toda bolha ne. Bolha preživi vsak strup, ki ubije podgano. In ker ima bolha to lastnost, da lahko skače na vsako razdaljo, najde kmalu novo polje "svoje" delovanja. Če vi bolho denete v alkohol, bo mogoče paralizirana, toda vsaka bolha preživi "pijanost" in pride živa iz alkohola.

Kuga je bila odnekaj največja morilka človeškega rodu, odkar pomni svetovna zgodovina. Ljudje v prvotnih vekih so bili brez moči, da bi se borili proti kugi. Celo danes, dasi smo silno napredovali v zdravstvenih razmerah, se ljudje po celem svetu strašno bojijo kuge. Kuga je imela velikanski upliv na razvoj naroda, na vero, šege in običaje in literaturo. V najstarejših legendah, v egiptovskih herilogifih, v babilonskih podrinah, pri vseh najstarejših zgodovinarjih dobimo opisan strah te morilke.

Stari narodi so imeli za pred-podobu kuge kačo. V sv. Pismu se bere: In Gospod je poslal strašne kače med ljudstvo, ki so grizle ljudstvo, katerega je mnogo pomrlo. In Mojzes je naredil kačo z bronu, jo postavil na kol, in kdor je bil vgrizen od kače in pogledal to bronasto kačo, je živel. In V Fernando Po, kadar nastane kuga, postavijo v sredi mesta na kol kožo kače, in matere prinašajo svoje otroke, da se dotikajo te kače. Enako navade imajo mnogi divjaki. Te legende se strinjajo z ono v sv. pismu.

Kuga je morala pomoriti Senaheribovo armado, kot se piše v bibliji. Senaherib je oblegal Izraelce, toda ponoči, kakor piše biblija, "je prišel angelj in pomoril tisočev vojakov, in ko se je kralj zjutraj zbudil, ni videl okoli sebe drugega kot mrliča. Ta tragedija se je pripetila blizu Peluzija, ki je v sredi med vzhodom in zahodom. Tu je bilo vedno ognjišče za kugo. Leta 230 pred Kr. je prišla kuga v Atene, in malodane vsi prebivalci tega mogočnega mesta so tedaj pomrli. Slavni grški zgodovinar Tukidides piše o tem sledeče:

"Mnogo ljudi, ki so bili sicer popolnoma zdravi, je bilo naktar popadenih od hipne vročine v glavi, njih oči so postale rdeče in vnete. Grlo in jezik sta postala krvava, sapa je bila nenaravna in smrdljiva. Sledilo je kihanje in hripavost. V kratkem času je ta telesni nered prišel do oprisa, se razširil do želodca, ki je strašno bruhal, tako da bruhanja noben zdravnik ni mogel ustaviti. Nekateri so kratak čas treptali, drugi so se pa mučili jako dolgo časa.

Truplo samo na sebi na zunaj ni bilo preveč vroče, kdor se ga je pritaknil, niti niso ljudje bili blede. Toda rdečkasti mozolji in žulji so se prikazovali po celem telesu. Toda noranja vročina je bila grozna. Bolniki niso mogli prenesti najmanjše cunje na sebi. Vsi so hoteli biti nagi in neprestano so hoteli skakati v vodo. In mnogo izmed njih, ki niso imeli nobenega postrežnika, je poskakalo v vodnjake, kajti silna žeja jih je mučila, ki se pa nikakor ni hotela potolažiti, če so kaj pili ali ne. Niti spali niso mogli, vedno so bili žuječi, tako da so bili poleg bolezni utrjeni na smrt. In dočim se je bolezen razširjala ter je bila na svojem vrhuncu, bolniki niso postali slabši, ali bolj shrusani, pač pa so postajali čimdalje bolj debeli, in umirali so navadno na sedmi ali deveti dan, potem ko se jih je bolezen

prijela. Umrli pa niso od slabosti, pač pa od notranje vročine, ki je bila včasih tako huda, da jim je zažgala želodec. Nekateri so ozdraveli, toda v svojem neizmernem trpljenju so si iztrgali oči, nekateri so si potrgali spodnje ude telesa, nekateri prste na nogah. Nekateri so pa ozdraveli, ne da bi se spominjali, kaj se je godilo z njimi.

Ta strašna bolezen se je strahovito razširjala, in strahota, s katero je divjala, je bila prehuda za človeško naravo. En slučaj smo imeli, ki je bil važnejši od vseh drugih. Ptici in živali, ki se hranijo s človeškim mesom, niso nikdar prišli blizu človeških teles, ali jim pa ničesar ni škodovalo, če so se jih dotikali. In človeških teles je bilo ležalo po vseh potih in cestah. Ves čas, dokler je kuga trajala, so ti ptici nekam zgine-li, in celo psi, ki neprestano stanujejo s človekom, so za ta čas zapustili ljudi in se umaknili v svoje kraje.

Rim, velikansko mesto v starih časih, je silno trpelo od kuge. V Rimu je bilo mnogo tiso-čev siromakov, ki so prebivali v jako žalostnih stanovanjih, kjer so cvetele najbolj različne bolezni. Rimljani so verovali, da se kuga razširja od ubodljavih "strupenih igel". Dion Casius, zgodovinar, poroča o kugi, ki je zbruhnila za vlade cesarja Domicianja, leta 81. Kr. On piše: "Gotovi ljudje so zastrupili igle in so začeli vbati kogarkoli se jim je zljubilo. Mnogo, ki jih je bilo vbođenih, jih je umrlo, ne da bi vedeli kaj. Nekateri zločinci so bili spoznani in kaznovani, in to se ni godilo samo v Rimu, ampak po celem znanem svetu.

Leta 165 p. Kr. je v Rimu zopet zbruhnila kuga. Trpela je 15 let. Mrtva telesa so tako pogosto ležala na cestah, da so jih vozili v velikih vozovih na kup in zažigali. Cesar Mark Aureli je ukazal reditega kristijane preganjati, ker se je izjavil, da so oni povzročili kugo, ker so zaničevali stare bogove. Ta kuga je tudi pomagala, da je Rim propadel kot svetovno mesto.

Leta 590 p. Kr. ko je vladal papež Gregorij Veliki, je zopet zbruhnila silna kuga. Takoj je zapovedal papež, da morajo duhovni in udove korakati v procesiji po mestu. Toda med procesijo jih je popadalo na stotine mrtvih na tla, in pred eno samo cerkvijo je padlo 80 duhovnov in udov.

Leta 1294 p. Kr. se je v Evropi prvič pričela ona strašna kuga, katero so pozneje imenovali "črna smrt". To kugo so zanesli v Evropo katoliški križarji, ki so neprestano hodili v Orient nad Turke, a nazaj so nosili kugo in kolero. Ta kuga je po Evropi tako divjala, da je v več mestih vse pomrlo do zadnjega otroka in starca.

Ta "črna smrt" je v kratkem času pomorila v Evropi najmanj 30 milijonov oseb, in nekateri zdravniki trdijo, da je tedaj umrlo celo 75 milijonov ljudi za kugo, ali ena tretina vsega evropskega prebivalstva. Najhujše bolezni so zbruhile leta 1327 in 1376, ko je v Italiji, Franciji in Angliji umrlo skoraj vse prebivalstvo. V Sami Florenci na Laškem je naenkrat ležalo 60.000 mrtvih na cestah in v stanovanjih.

Srednjeveško fanatično prebivalstvo se je tako balo kuge, da so se ubogi ljudje neprestano bicali. Hodili so po raznih božjih potih, in s tem kugo raznašali tudi v one kraje, kjer je prej ni bilo. V verskem fanatizmu in v strahu pred kugo je ljudstvo mnogokrat plesalo obupu "mrtvaški ples" pred cerkvami ali pa cerkvenih dvoriščih. V novejših časih imamo za-znamovati prvo kugo leta 1665, ki je zbruhnila v Angliji. Predno je nastala kuga, se je pokazal na nebu velikanski žareč komet, in vsi vržajevni ljudje so tedaj trdili, da bo konec sveta.

Angleški zgodovinarji pripovedujejo, da so imeli ljudje v onem letu kuge posebno mnogo bolh, ki so kugo prenašale. Tudi kobilice, gosenice in škodljivci hrošči se radi pokažejo v letih, kadar divja kuga. Mer-

curiala poroča, da so leta 1576 v Benetkah paradirale po mestu velikanske vrste gosenice. Ko je leta 1709 v Gdanskem razsajala kuga, se je prikazalo na milijone pajkov.

Dr. Nathaniel Hodges, ki je za časa kuge ostal v Londonu, nam zanimivo pripoveduje, kako je bilo tedaj. Vsak dan je zgodaj vstal, vzel proti-kužno sredstvo, se nekoliko pobrigal za svoje domače razmere, potem pa je začel zdraviti bolnike. Nekateri je zdravil, druge je pa kar naravnost pošiljal domov. Potem je dr. Hodges jako mnogo jedel, naker je šel obiskovat bolnike po hišah. Predno je stopil v hišo, jo je razkužil, sebi v usta dal razkuševalno sredstvo. Ko je več ur tako taval okoli okuženih, se je vrnil domov, spil kozarec vina, naker je jako mnogo jedel in še več pil. Proti večeru do-li, in celo psi, ki neprestano stanujejo s človekom, so za ta čas zapustili ljudi in se umaknili v svoje kraje.

Zdravniki so zaznamovali hišo, kjer je bila kuga, in sicer z rdečim križem in besedilom: "Bog se nas usmili", in kuga je tako silno divjala, da je bilo to znamenje na skoro vsakih drugih vratih.

Zgodovinar Defoe nam pripoveduje, da so duhovni mrtvi padali pri mašah, na prižnicah ali spovednicah. Konečno so se ljudje tega tako ustrašili, da ni bilo nikogar več v cerkev. Mnogo siromakov je pobegnilo iz mesta, in ker niso imeli kam iti, so umirali na poljih, kjer so jih potem črvi glo-dali. Po vseh cestah si dobil razgaljena telesa mater, ki so mrtve ležale s svojimi otroci. Mesta so bila skoro zapuščena. Edino vozovi so vozili po mestu, ki so pobirali mrtvece!

Leta 1665 je kuga pomorila v Londonu 100.000 ljudi iz-med 500.000, ki so tedaj v Londonu stanovali. Ognji so goreli noč in dan, da se je čistil zrak v mestu. Velikanski ogenj, ki je v Londonu nastal drugo leto, je končal kugo v Londonu.

Iz starih zapiskov in slik sklepamo, da so okuženo umrle pokovali v velikih jamah.

Pogrebi so bili večinoma zločinci in desperatni ljudje. Ti zločinci so stanovali v palačah bogatinov, ki so ali pobegnili ali pa pomrli. Tu so se gostili, dokler se tudi njih ni prišla kuga. Mnogo družin je bilo zaidanih v svoje hiše od sosedov, ki so se bali, da se bolezen ne prenese. Umrli so od bolezni in lakote. Sluge so zapustili svoje gospodarje.

Veliko ulogo za časa kuge v Londonu je igral neki Solomon Eagle, ki je hodil med mrtvimi v jamah in jih opominjal naj vstanejo in se kesajo, kajti kug je poslal Bog radi njih grehov!

Leta 1721 je zbruhnila strašna kuga v Maršilles. Tu niso mogli dobiti dovolj ljudi, da bi pokovali mrliča. Nad 20.000 mrtvih je ležalo na cestah, in konečno so vojaki z bajoneti prisilili 100 zločincev, da so pričeli kopati jame in metati mrliča v nje.

Leta 1799 se je Napoleon nahajal s svojo armado v Siriji. Tu je zagrozila kuga, da mu uniči celo armado. Napoleon se je nadčloveško trudil, da ustavi bolezen med vojaki. Šestdeset vojakov je že zbolelo za kugo, in Napoleon se ni dolgo pomisljal, pač pa je dal vse skupaj zastrupiti in zažgati. S tem je odvrnil kugo od armade.

Dve vrsti kuge ste na svetu. Takozvana "bubonična" in pa "pneumonična". Pneumonična kuga je veliko strašnejša, kajti ta se vseli v pljuča. Ne ve se, če bi kdo kdaj ozdravel od te kuge.

V strašnih razmerah, v katerih živi danes Evropa, ni nič čudnega, če pride po vojski kuga. Najprej bo revščina, potem lakota, in razne bolezni ter konečno kuga bodejo začele moriti prebivalstvo. Zjed. države bodejo imele opraviti dovolj, da bodejo držale to bolezen v Evropi, da se ne zanesse sem.

Vžigalice društva "Lega nazionale". Prodajanje vžigalic razpuščenega društva "Lega nazionale" je prepovedano.

Zgorenja slika predstavlja našega glavnega potovalnega zastopnika,

Mr. Anton Šabec-a,

ki se je podal na potovanje po zapadnih državah. Obiskal bo rojake po Californiji, Oregon, Washington, Idaho, Montana, Utah, Wyoming, Arizona, New Mexico ter rojake po ostalih zapadnih državah. On je polno pooblaščen nabirati naročnino, tiskovine in oglase za naš list. Upravičen je postavljati nove zastopnike in pregledati poslovanje starih zastopnikov. Prosimo vse Slovence, da ga povsod prijazno in po bratsko sprejmejo.

"Clevelandska Amerika."

NAŠI ZASTOPNIKI.

Sledeči rojaki so pooblašteni pobirati naročnino, naročati tiskovine in pobirati oglase v svojih naselbinah.

CALIFORNIA,
SAN FRANCISCO, Jac. Laushin, 2110 — 19th St.

COLORADO,
SALIDA, L. Costello, Box 617

PUEBLO, John Grm, 412 Spring St.

ILLINOIS,
CHICAGO, Joe B. Bach, 1942 W. 22nd Place

JOLIET in ROCKDALE, M. Rakar, 520 Marble St. Joliet

JOLIET in ROCKDALE, J. Vrant, 700 Stone St. Joliet

LA SALLE in OGLESBY, A. Strukelj 1240 — 3rd St. La Salle.

SO. CHICAGO, John Golob 3545 — 95th St.

AURORA, J. M. Marich R. 5. Box 112

WAUKEGAN in NO. CHICAGO, M. Varšek, Box 296 Waukegan.

INDIANA,
INDIANAPOLIS, A. Zidaršič, 753 No. Holmes ave.

CLINTON in UNIVERSAL, Fr. Brezar, L. Box 767 Clinton

KANSAS,
KANSAS CITY, P. C. Schellner, 613 No. 4th St.

ARMA in OKOLICE, F. Crespinek, Box 62.

PITTSBURG, FRONTENAC, RALEY in GIRARD, L. Schluge R.F.D. 4. Box 244 Girard.

MINERAL, CARONA, STONE CITY, J. Kranjec, Box 295 W. Mineral.

FRANKLIN, Pet. Benedik, Box 60

MINNESOTA,
ELY, Ig. Pranzik, Box 542.

GILBERT in OKOLICE, L. Vesel, Box 292 Gilbert, Minn.

EVELETH, Andrej Kranc, 52 Norman ave.

KITZVILLE in OKOLICE, Jos. Adamich, Box 65 Kitzville, Minn.

MONTANA,
Za državo Montana, P. Klopčič, B. 181 Bear Creek, Mont.

ROUNDUP, Fr. Kren, Box 573

KLEIN, M. Burger, Box 573

EAST HELENA, John N. Rogel, Box 93

OHIO,
BARBERTON, Al. Balant, 112 Sterling ave.

LORAIN, Fr. Vefar, Box 31

GARRETSVILLE in OKOLICE, J. Selesnikar, R.F.D. 25 Garrettsville.

GIRARD in NILES, Engel. Coha, Box 333, Girard, O.

OREGON,
OREGON CITY, Mih. Vidic, Box 241 Oregon City, Ore.

PENNSYLVANIA,
FARREL in SHARON, Fr. Kramar, Box 194 Farrel.

CLARIDGE, A. Pratahek, Box 361

WILLOCK, Fr. Dolinar, L. Box 119

JOHNSTOWN in CONEMAUGH, F. Pristavec, R.F.D. 2. Johnstons.

FOREST CITY in VANBLING, John Osolia, Box 493 Forest City.

LUZERNE, Anton Veselj, 339 Bennett St.

UNITY STA., Joe Skrlj, R.F.D. 1. Box 105

STEELTON, Anton Hren, 253 Main St.

CRAB TREE, John Tome, Box 94.

MANOR, Fr. Demahar, Box 253

UTAH,
CASTLE GATE, Fr. Malovich, P. O.

WISCONSIN,
MILWAUKEE in OKOLICE, Fr. Zrlav, 431 Virginia St. Milwaukee

SHEBOYGAN, John Grandlić, 119 No. 8 St.

WASHINGTON,
ENUNCLAW, Jos. Malnarich, P. O.

BLACK DIAMOND, Gregor Forenta, Box 701

TAYLOR, Louis Fink, Box 34 Taylor Wash.

WYOMING,
ROCK SPRINGS, Anton Justia, Box 736

WEST VIRGINIA,
THOMAS in OKOLICE, John Petek, L. Box 106 Cokeston.

IMENIK PODRUŠNIC SLOV. LIGE.

PARRELL, PA. št. 1.
Pred. J. Maček, Box 770 Parrell, Pa.
Blag. A. Valentinčič, B. 14 Parrell, Pa.
Blag. A. Zug, Box 686, Parrell, Pa.

Moon Run, Pa. št. 2.
Preds. Marko Rupnik, Moon Run, Pa.
Taj. John Sever, B. 74 Moon Run, Pa.

Duluth, Minn. št. 3.
Preds. K. Rehek, 3. So. Fifth ave.
Tajnik John Jerina, Duluth, Minn.
Blagajnik, Mike Spehar, Duluth, Minn.

Cleveland, Ohio, št. 4.
Preds. L. J. Piro, 6119 St. Clair ave.
Taj. Ed. Kalish, 6119 St. Clair ave.
Blag. J. Broekvar, 3524 St. Clair ave.

Rock Springs, Wyo. št. 5.
Preds. Frank Puz, 440 — 7th St.
Tajnik, Math Batich, Box 47
Blagajnik, Frank Gosar, Box 726

Depue, Ill. št. 6.
Blag. Dan. Badovinac, Depue, Ill.

Trenton, Pa. št. 7.
Pred. I. Demahar, Universal, Pa. B. 12
Taj. Luka Knaflec, Unity St. Pa.
R. F. D. 1. Box 100
Blagaj. Anton Eržen, Unity St., Pa.
R. F. D. Box 109 B.

Johnston City, Ill. št. 8.
Preds. Lov. Hrahar, Johnston City, Ill.
Taj. J. Ulehar, Box 487, Johnston City.
Blagajnik, Fr. Grahek, Johnston City.

Burdine, Pa. št. 9.
Predsednik John Demahar, Box 237
Taj. John Kret, Box 265 Burdine, Pa.
Blag. John Kraljick, Box 123.

Ogishby, Ill. št. 10.
Preds. John Malin, Box 114.
Tajnik Jos. Meglic, Box 99.
Blagajnik, Frank Jerin, Box 478

Sheboygan, Wis. št. 11.
Preds. Frank Novak, 616 No. 9th St.
Taj. Mart. Jelenec, 823 Penn avenue.
Blag. Iv. Beninger, 616 Jefferson ave.

Greensburg, Pa. št. 12.
Preds. V. Palčić, Haydelville Box 139.
Taj. F. Novak, Greensburg, Pa. B. 633
Blag. Tom. Sifler, Greensburg, Pa.
R. F. D. Box 11.

Genemah, Pa. št. 13.
Preds. Martin Jager, Box 103
Tajnik, John Bresovec, Box 6
Blagajnik, Jos. Dremelj, Box 275

Waukegan, Ill. št. 14.
Preds. M. Jerab, 416 So. Sheridan ave.
Taj. Ant. Celarec, 706 Market St.
Blag. Fr. Barle, 1484 Mc Allister ave.

Black Diamond, Wash. št. 15.
Preds. Rudolf Jasbec, Box 751
Tajnik G. J. Forenta, Box 701
Blagajnik, Jac. Remše, Box 793.

Pittsburg, Pa. št. 16.
Preds. Frank Mohar, Pittsburg, Pa.
Taj. Jos. Krotec, 5123 Dresden Alley.
Blagajnik Fr. Horvat, Pittsburg, Pa.

Indianapolis, Ind. št. 17.
Preds. Joe. Pušnar, 756 Warman ave.
Taj. Ant. Marjiva, 727 Warman ave.
Blag. Nik. Stonich, 739 Warman ave.

Lloyddell, Pa. št. 18.
Preds. John Peternel, Box 21.
Tajnik, And. Malovrh, Box 1.
Blagajnik, John Hlarič, Box 21.

Youngstown, Ohio, št. 19.
Preds. Ant. Kikel, 1116 Franklin ave.
Tajnik John Copić, 532 Tyndale ave.
Blag. Frank Turlich, 32 Tyndale ave.

Lorain, Ohio, št. 20.
Preds. Frank Azman, 1657 E. 31st St.
Taj. John Kumeš, 1735 E. 33rd St.
Blag. Anton Ule, 1755 E. 33rd St.

Ralphon, Pa. št. 21.
Preds. Geo. Kristal, Box 186
Tajnik, Pavel Lennik, Box 222.
Blagajnik Frank Blajak, Box 118.

La Salle, Ill. št. 22.
Preds. J. Novak, 206 Creve Cour St.
Tajnik, John Jerich, 1026 Main St.
Blagajnik, M. Komp, 1026 Main St.

New York, N. Y. št. 23.
Preds. Fr. Sakser, 32 Cortlandt St.
Tajnik, Al. Skulj, 32 Cortlandt St.
Blagaj. John Terček, 32 Cortlandt St.

Imperial, Pa. št. 24.
Preds. Alois Trusnovac, Box 213
Taj. Frank Magajna, Box 1 Tyre, Pa.
Blag. Jos. Šostarič, Box 94, Imperial.

Middleton, W. Va. št. 25.
Anton Štelič, Box 143

Fort Washington, Wis. št

JUBILEJ PRVE OBLETNICE!

RAZGLAS SLOV. NARODU!

Leto je preteklo, odkar sem kot tujec na vogalu E. 55. ceste in St. Clair Ave. kupil od spoštovanega meščana Mr. G. Travnikarja njegovo gostilno. Od onega dne do danes sem vodil to obrt skozi celo leto v zadovoljstvo slovenskega naroda in lahko se štejem ponosnim, ker sem si pridobil naklonjenost in zaupanje Slovencev. Zato se pa moram na tem mestu celemu slovenskemu narodu spodobno zahvaliti za vso njegovo podporo in naklonjenost v moji gostilniški trgovini.

Moji stariši so bili rojeni Slovenci, toda žal, jaz sem bil rojen na Ogrskem, in raditega nisem zmožen slovenščine, toda kljub temu ima narod do mene zaupanje, za kar sem iz srca hvaležen. Najboljši slovenski trgovci kot priprosti delavci radi zahajajo k meni, vsi so moji prijatelji, in srečnega se počutim v njih sredini, in zadovoljen sem, ker se morem gibati v njih družbi. V veliko čast in veselje si bom štel, če vas bom mogel še v prihodnje dobro postreči in videti v moji sredini. V dokaz moje odkritosrčne naklonjenosti do naroda, dobi vsak, ki pride na

DELAVSKI DAN, 6. SEPTEMBRA 1915.

v moje gostilniške prostore jako lepo darilo za spomin. Še enkrat prisrčna zahvala za naklonjenost, in bilježim se spoštovanjem

JOHN TOMASCH,

5501 St. Clair Ave.

Gostilničar in notar.

Iz stare domovine.

Sladkor se bo torej vsled vladnega dogovora s sladkornim kartelom podražil pri kilogramu za 9 in pol vinarja.

Umrli je gospa Marija Pavlič, soproga poštnega uslužbenca, ki je pribežal iz Gorice v Ljubljano.

Pisma v Bosno. Vsa privatna pisma v Bosno se morajo dajati odprta, sicer jih pošta ne pošlje naprej.

Iz vojnega vjetništva. Iz Tasškenta v Turkistanu se je oglasil Jožef Drašler. Njegovi starši, bivajoči v Borovnici, so bili mnogo mesecev v silnih skrbih in žalosti, ker niso dobili od svojega sina nobenega sporočila, da je še med živimi. Zato so bili pri Drašlerjevih dne 11. julija tembolj veseli, ko jim je prinesel pismonoša pismo, ki jim ga je pisal sam Jože. Vsa žalost je pozabljena, novo veselje je zavladalo v Drašlerjevi družini, saj se bodo še videli, ko bo na svetu zlati mir.

Jože Simončič se je oglasil tudi iz Tasškenta, kjer je z njim vred več slovenskih fantov in mož. Piše ženi v Mladici pri Semiču, da je v daljni ruski deželi, od koder ji pošilja sto in sto pozdravov. — Po več mesecih mučnega molka se je oglasil France. Hladnik svoji žalostni ženi Mariji, ki biva v Brusovšah pri Idriji. Novembra meseca m. l. ji je pisal poslednje pismo s severnih bojnih poljan, potem pa ni bilo ne sluha ne duha po njem. Ko pa je žena pred par tedni prejela od svojega soproga pismo, da je še med živimi, je bila namah nepopisno srečna in vesela. Kakor je bila teška ločitev, tako bo vesela vrnitev, ko bo vojske konec. — Jožef Hribar se je oglasil svojem v Zagorju ob Savi iz Krasnojarska, ki leži na sibirski železnici. Proti jugu gleda visoke gore, ki tvorijo mogočno mejo med Rusi.

Jo in kitajsko deželo. — France Bizjak se je oglasil iz Samarkanda svoji ženi v Idriji. — Fr. Erjavac se je pojavil iz Tasškenta in pošilja prisrčne pozdrave svojem v Prostoku pri Trstu. — Ivan Novak, vojni vjetnik na Ruskem, piše ženi Mariji, ki biva v Križu pri Komendi, da je z velikim veseljem bral njene vrstice, da mu ni treba ničesar pošiljati, ker ima za potrebo vsega zadosti. — Iz vojnega vjetništva v Sibiji so se oglasili: Mihael Zorko iz Valjeva, svojem v Zagorju; Jožef Boštjančič tudi iz imenovanega srbskega kraja, svojem ki biva v Veliki Bukovini pri Ilirski Bistrici; Stanko Stanič, svojem iz Niša; Ivan Beligoj iz Paračina, sredi Stare Srbije, svoji materi v Rakitni pri Ribnici; iz Srbije se je tudi oglasil Valentin Pajk, svojem, ki biva v Sv. Križu-Cestih, ter na posled France Dolenec iz Skoplja, svojem v Ljubljani, ki so bili jako veseli Francetovega glasu.

Draginja v Ljubljani. Iz mesarskih krogov se poroča, po kakšnih visokih cenah morajo mesarji kupovati živino, kaže naslednji slučaj: Mesar Franc Zajc je plačal v mestni klavnicu za eno tele celih 503 krome Jurju Kmetiču iz Trzina. Da grede pri takem nakupu cene kvišku, je naravno. Iz tega more občinstvo razvideti, da draženje cen ne izhaja od mesarjev???

Zopet eden. Zapri so posestnika in veletrgovca Wrentschurja iz Marenberga na Spod. Štajerskem zaradi oduševstva v živili. Tudi je ta Wrentschur v zvezi z tistimi 30.000 kg. pokvarjenega mesa, ki jih je oblast zaplenila v Göttingu. Tudi v Mariboru so zaplenili 1000 kg pokvarjenega mesa, ki je last Wrentschurja. Ta je imel namen, da pusti meso toliko časa ležati, da se bodo cene še povišale.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Splitu, katera je

bila primorana, dne 26. maja 1915 vsled vpoklica svojih uradnikov pod orožje, prenesti svoje poslovanje v Ljubljano, od 20. julija 1915 naprej zopet redno posluje v Splitu.

Begunci iz Podgore se nahajajo v Ruprechtshofnu na Sp. Avstrijskem jih je 157; tam je tudi nekaj beguncev iz Gorice, Ločnika, z Ahnovega, iz Bat. iz Steverjana, iz Deskel, Plav, Vipolž, Ronkov in Skocijan. Iz Podgore jih je potem v St. Lenartu na Štajerskem 168; tam jih je tudi nekaj iz Gorice, Gor. Cerovca Stračič, Kožbana, Steverjana, Ločnika, Plavi in Bovca. Potem jih je iz Podgore v kraju Waidhofen na Ybbsu 99; tam so tudi nekateri iz Ločnika, Gorice, Krmina, Slorenc, pri Moši, s Standreža in Kopri-ve. Iz Podgore jih je dalje v Manku na Sp. Avstrijskem 67; tam jih je tudi nekaj iz Gorice, Steverjana, Kanala, Volč, Dolj, Kozaršica, Čiginja, Robiča, Devina, Bovca, Tržica, Longerja in Pule. V omenjenih krajih je beguncev vseh skupaj 886.

Ustreljen je bil v Otočcu na Hrvatskem črnovojnik Nikola Spoljarič iz Kosinja. Ta je desertiral in pri nekem župniku z bajonetom izsilil 140 K. Spoljarič je bil obsojen na smrt na vešalih, a mu je bila kazen spremenjena v smrt z ustreljenjem.

V italijanskem vjetništvu se nahaja praporščak Jos. Vrbach, sin poštnega uslužbenca Vrbacha iz Celja.

V ruskem vjetništvu je g. Fr. Pleterški, trgovski potnik iz Ljubljane. Vjet je bil v Przemyslu.

Iz ruskega vjetništva se je oglasil Ivan Flerin, iz Ljubljane. Nahaja se v Skobelevu v ruski Aziji. Piše, samo da se vjetnikom godi sicer dobro, samo denarja in tobaka nimajo. Dopisnica je pisana dne 14. feb. prišla je pa v Ljubljano dne 10. julija.

V ruskem vjetništvu se nahajata kakor poroča prapor-

ščak Widmaier 47. pešpolka iz Novega Nikolajevskega, desetnik Aleksander Stante 87. pešpolka iz Celja in pešec Franc Sočnik istega polka iz Slovenj-gradca. — Umrli pa je dne 1. aprila pešec Maks Kolarič iz Vurberga.

Iz mesta Korenek, gubernija Pensa na Ruskem, je brzojavil kozjanskemu notarju res. poročnik Anton Potočnik, doma iz Pilštajna na Štajerskem, pred vojno avskultant pri graški deželni sodniji. Bil je vjet začetakom junija 1915.

Iz ruskega vjetništva. Malo manj kakor leto dni je minulo, da ni bilo o Ivanu Klunu ne duha ne sluha. Odšel je bil na bojne poljane, odkoder je pisal svoji ženi poslednje pismo, potem ni bilo nobenega glasu od njega, kakor bi bil našel svoj grob v galiski deželi. Ali žena Mana, ki biva v sv. Križu pri Kostanjevici na Dolenjskem, je prežgoda žalovala za možem, zakaj dne 15. julija je prejela od njega preveselo pisanje, da je še med živimi in da se bosta še videla. — Jurij Močilnikar iz Male vasi hiš. št. 11 pri Jezici, se je zglasil svoji ženi Heleni po dolgem mučnem molku in jo s svojim sporočilom iz Skobeleva tako iznenadil, da je žalostna žena od samega veselja jokala, ko je brala in brala možjevo pismo. — Jakob Vrant je vojni vjetnik v Kurganu, ki leži v Sibiriji na reki Tobolu v tobolski guberniji. Čez dalj časa je njegova žena Marija v Tržšču na Dolenjskem dobila prvo poročilo, da je še med živimi, dne 15. julija. Piše ji, da je živ in zdrav. — Anton Dragan, doma iz Roj št. 7. pri Trebelnem na Dolenjskem, se je zglasil po daljšem molku svojem in jih je jako razveselil s svojim sporočilom, da se bodo še videli vsi srečni in veseli v domači hiši. — Jožef Vidmar, vojni vjetnik v mestu Kursku v kurški guberniji v evropski Rusiji, se je zglasil ondan svoji materi Mariji v Visejah

št. 36 pri Žužemberku, in je s svojim pismom silno razveselil skrbno materno srce. — Matija Kovačič, ki je služil pri 17. pešpolku, 8. stotniji, se je bojeval na severnem bojišču, kjer je ranjen prišel Rusom v roke. Odvedli so ga seboj v vojno vjetništvo, odkoder se je zglasil svoji žalostni ženi Mariji v Petrušni vasi št. 24. v St. Vidu pri Zatičini po več mesecih mučnega molka. Možjevo pisanje je ženo povsem potolažilo in razveselilo. — Iz Petrusne vasi se nahajata v vojnem vjetništvu v daljni ruski deželi tudi posestnik Anton Bučar, p. d. Burnar št. 20, vojak 17. pešpolka, 15. stotnije. Zglasil se je svoji ženi Jožefi in očetu Antonu iz stolpe matuške Moškeve in jima poslal prisrčne pozdrave. — France Hren, čigar oči je zgoraj imenovan Matija Kovačič, se nahaja tudi v vojnem vjetništvu na Ruskem. Bil je ranjen in takega so Rusi vjeli in odvedli seboj čez nemške ruske ravnine, odkoder se je zglasil svojem v veliko veselje in tolažbo.

Umrli je v St. Vidu nad Ljubljano ondota rojakinja in učiteljica gđc. Rozika Jovan.

Dobro ohranjena peč za kuhinjo se proda po nizki ceni. Več se poizve v uredništvu.

Naprodaj ste dve hiši, vsaka po 6 sob. Ena na 1151 E. 76th St. druga na 1139 E. 76th St. Cena prvi je \$2450, cena drugi \$2300. Proda se radi zapuščin-kih razmer. John Schudel, 7402 St. Clair ave. (72)

Naprodaj je izvrsten 4 leta star konj, en boggy in navaden voz ter dve konjski opravi. Vse v dobrem stanju, in se proda po ceni. A. Peskar, 8001 Aetna Rd (76)

Kateremu diši na ražnju pečen janjek, naj se oglasi na delavski dan ali praznik, v ponedeljek, 6. sept. pri Mrs. Jereb, gostilna na E. 55th St.

JOSIP ŽELE,

6108 St. Clair Avenue.

SLOVENSKI pogrebni zavod, zaloga pohištva, pečij in barv. Kočije in avtomobili za poroke, krste in druge prilike.

Se priporoča narodnim Slovincem za naklonjenost in podporo! Postrežba vedno točna in poštena.

Javna razprodaja.

ostanek oblek in blaga,

POPREJ LAST

KLEIN BROS.

6017-19 ST. CLAIR AVE.

bo na razprodaji v soboto, 4. SEPT.

To je javna razprodaja, proda se blago za vsak denar, ki ga ponudite. Pridite in zberite, kar hočete. Razprodaja se prične v soboto, 4. sept. ob 9. zjutraj.

The C. Shuneman Mercantile Co.

PREJ

KLEIN BROS.

6017-6019 ST. CLAIR AVE.

POZOR!

Kateremu diši na ražnju pečen janjek, naj se oglasi na delavski dan ali praznik, v ponedeljek, 6. sept. pri Mrs. Jereb, gostilna na E. 55th St.

NAZNANILLO in PRIPOROČILO.

Slovenskemu občinstvu v blagohotno upoštevanje!

Naznanjam cenjenim rojakom, da sem se preselil v nove prostore, in sicer kjer je bila poprej dobro znana trgovina Josip Gornika na 6113 St. Clair Ave. kjer sem otvoril trgovino s trpežnimi čevlji za celo družino. V zalogi imam svetovno znane trpežne

PACKARD ČEVLJE

vsakovrstnih vzorcev in izdelkov. Kadar potrebujete dobre čevlje, pridite k meni in gotovo boste zadovoljni z mojim blagom.

Poleg čevljev imam v trgovini tudi veliko zalogo moškega blaga kakor kape, hlače, srajce, nogavice, spodnje perilo, itd.

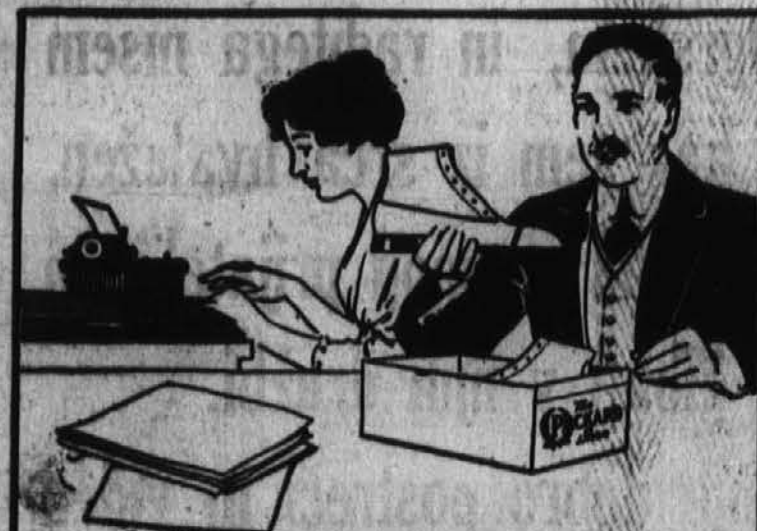
POSEBNOST!

Sedaj ko vlada velika draginja v starem kraju, in vaši sorodniki in prijatelji imajo komaj za živež, jim lahko preskrbite dobre čevlje za zimo. Pošiljam čevlje v staro domovino po pošti, kamor sigurno pridejo. Pridite k meni, da se pomenimo. Jako boste razveselili svoje v stari domovini, če jim pošljete par dobrih čevljev za zimo.

Priporočam se vsem Slovincem in Hrvatom v obilo podpiranje moje trgovine.

FRANK GORNIK, 6113 St. Clair Avenue.

Sprejema tudi naročila za laundry. Točna postrežba.

LOOK THEM OVER CAREFULLY!

Study them from every angle—style, finish, fit, and price; and you will find a shoe that measures up to your ideal in footwear. We will be glad to demonstrate the good qualities of

PACKARD SHOES

Come in.

